

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz środków budżetu województwa opolskiego w ramach Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014 – 2020

„Opracowanie przez beneficjenta dokumentu strategicznego wskazującego kierunki rozwoju województwa opolskiego dla polityki badawczo rozwojowej w latach 2020 - 2026” nr decyzji: RPOP.01.01.00-16-0001/18-01 z dnia 17.12.2018 r.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020

Działanie 1.1 Innowacje w przedsiębiorstwach



**Efekty wsparcia konkurencyjności, innowacyjności  
i internacjonalizacji MŚP i rozwój potencjału jednostek  
naukowo-badawczych w województwie opolskim  
w perspektywie 2014-2020  
RAPORT METODOLOGICZNY**

Opole, kwiecień 2021

## Spis treści

<b>1. Kontekst badania .....</b>	<b>4</b>
<b>2. Cele i zakresy badania .....</b>	<b>10</b>
2.1. Cele badania .....	10
2.2. Zakresy badania .....	11
2.3. Kryteria ewaluacyjne.....	12
2.4. Pytania badawcze.....	12
<b>3. Sposoby zbierania danych i proponowane techniki badawcze.....</b>	<b>24</b>
3.1. Analiza danych zastanych .....	24
3.2. Badania mixed-mode na beneficjentach RPO WO 2014-2020 oraz PO IR 2014-2020 (n=405) .....	28
3.3. Indywidualne wywiady pogłębione (n=6) .....	32
3.4. Zogniskowane wywiady grupowy (n=1).....	34
3.5. Panel ekspertów (n=1) .....	36
3.6. Analiza ekonometryczna kosztów-korzyści.....	39
<b>4. Sposób realizacji badania .....</b>	<b>43</b>
4.1. Logika zaproponowanej metodologii badania .....	45
4.2. Podejście badawcze .....	58
4.2.1. Identyfikacja i ocena potencjału badawczo-rozwojowego i innowacyjnego przedsiębiorstw (w tym MŚP) województwa opolskiego i ich współpracy z sektorem B+R oraz ocenie interwencji w zakresie Działania 1.1 Innowacje w przedsiębiorstwach i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa .....	58
4.2.2. Identyfikacja i ocena potencjału badawczo-rozwojowego sektora B+R (jednostek naukowych, szkół wyższych) w województwie opolskim oraz ocena interwencji w zakresie Działania 1.2 Infrastruktura B+R i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania Zwiększone urynkowanie działalności badawczo- rozwojowej .....	59
4.2.3. Identyfikacja i ocena działalności innowacyjnej przedsiębiorstw (w tym MŚP) w województwie opolskim oraz ocena interwencji w zakresie Działania 2.1 <i>Nowe produkty i usługi w MŚP</i> i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania <i>Zwiększenie zastosowania innowacji w przedsiębiorstwach</i> sektora MŚP .....	60
4.2.4. Identyfikacja i ocena potencjału oraz oferty instytucji otoczenia biznesu w województwie opolskim, w tym związanej ze wspieraniem innowacyjności przedsiębiorstw (w tym MŚP) z terenu województwa opolskiego oraz ocena interwencji w zakresie Działania 2.3 <i>Wzmocnienie otoczenia biznesu</i> i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania <i>Lepsze warunki do rozwoju MŚP</i> .....	61
4.2.5. Identyfikacja i ocena współpracy gospodarczej przedsiębiorstw (w tym MŚP) z województwa opolskiego w wymiarze krajowym i międzynarodowym oraz	



ocena interwencji w zakresie Działania 2.4 <i>Współpraca gospodarcza i promocja</i> oraz stopnia realizacji celu szczegółowego Działania <i>Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP</i> .....	62
4.2.6. Zarekomendowanie dla nowej perspektywy finansowej 2021-2027 form realizacji interwencji, w tym zasadnych do wdrożenia w województwie opolskim form wsparcia, a także predestynowanych do objęcia wsparciem grup odbiorców.....	63
4.2.7. Zarekomendowanie kierunków i instrumentów kreowania polityki innowacyjności w regionie, w szczególności na rzecz wzmacniania obszarów priorytetowych w ramach RSI oraz identyfikacji nowych nisz rozwojowych.....	63
4.2.8. Diagnoza i analiza skutków ekonomicznych odczuwanych przez przedsiębiorstwa (w tym MŚP) z terenu województwa opolskiego w kontekście światowej pandemii COVID-19 i wprowadzonych czasowych barier w aktywności gospodarczej wraz z identyfikacją działań zaradczych potrzebnych do wdrożenia na poziomie regionalnym (m.in. w ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027). .....	65
<b>5. Organizacja pracy badawczej.....</b>	<b>66</b>
5.1. Harmonogram badania .....	66
5.2. Identyfikacja czynników zagrażających niezrealizowaniu wielkości próby badawczej w odniesieniu do badania CAWI/CATI/PAPI oraz wskazanie sposobów ich wyeliminowania. ....	66
5.3. Dane osób wyznaczonych do kontaktu z Zamawiającym .....	70
<b>6. Załączniki .....</b>	<b>71</b>
6.1. Lista dokumentów / źródeł danych.....	71
6.1.1. Analiza wniosków o dofinansowanie RPO WO 2014-2020 .....	71
6.1.2. Raporty badawcze, ewaluacyjne i analityczne w obszarach tematycznych powiązanych z podejmowaną problematyką badawczą.....	71
6.2. Dobór próby do badania CAWI/CATI/PAPI .....	76

## 1. Kontekst badania

Konkurencja wśród jednostek przestrzennych jest równie silna, jak w przypadku przedsiębiorstw, a i same jednostki przestrzenne w pewnych sferach nie różnią się w działaniu od przedsiębiorstw. I jedne i drugie są bowiem nastawione na zwiększenie efektywności działania oraz zorientowane na klienta (wewnętrznego i zewnętrznego), na którego potrzeby tworzą produkty i usługi. Aktywność regionów w tym zakresie odnosi się do różnych aspektów ich działalności, w głównej mierze koncentrując się na budowaniu gospodarczych fundamentów dla realizacji celów, jakie stoją przed samorządem terytorialnym.

Kluczowymi podmiotami procesów rozwoju gospodarczego są przedsiębiorstwa. To właśnie na ich wspieraniu koncentruje się w tym kontekście w dużej mierze uwaga władz samorządowych, między innymi w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. Działania w tym zakresie mają przy tym charakter wieloaspektowy skupiając się na szeroko rozumianym wspieraniu regionalnych przedsiębiorstw zainteresowanych wdrażaniem procesów rozwojowych. Ma to również miejsce w przypadku województwa opolskiego. Jak wskazano w SOPZ (szczegółowy opis przedmiotu zamówienia) wysiłek finansowy ponoszony w ramach Działań 1.1, 1.2, 2.1, 2.3 i 2.4 *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* (RPO WO 2014-2020), oprócz realizacji celów Strategii Unii Europejskiej, dotyczących wsparcia zrównoważonego rozwoju i ożywienia europejskiej gospodarki, powinien przyczynić się do:

- Promowania inwestycji przedsiębiorstw w B+R (Działalność Badawczo-Rozwojowa), rozwijania powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami B+R i sektorem szkolnictwa wyższego (...), wspierania badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów i zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii (...) - **Priorytet inwestycyjny 1b, Oś Priorytetowa I (Działanie 1.1)**;
- Udoskonalania infrastruktury B+R i zwiększania zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie B+R oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy- **Priorytet inwestycyjny 1a, Oś Priorytetowa I (Działanie 1.2)**;
- Wspierania tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług- **Priorytet inwestycyjny 3c, Oś priorytetowa II (Działanie 2.1)**;
- Promowania przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości - **Priorytet inwestycyjny 3a, Oś priorytetowa II (m.in. Działanie 2.3)**;
- Opracowywania i wdrażania nowych modeli biznesowych dla MŚP (Małych i Średnich Przedsiębiorstw), w szczególności w celu umiędzynarodowienia- **Priorytet inwestycyjny 3b, Oś priorytetowa II (Działanie 2.4)**.



Jak widać koncepcja wspierania rozwoju przedsiębiorstw bazuje na wspieraniu procesów związanych z szeroko rozumianym rozwojem innowacyjności. W powyższym kontekście należy podkreślić, że wdrażanie innowacji (w szerokim tego słowa znaczeniu) nakłada na przedsiębiorstwa konieczność podejmowania różnego rodzaju nakładów. Wiąże się one z koniecznością prowadzenia prac badawczo-rozwojowych, inwestowaniem w zakup wiedzy, podnoszeniem kwalifikacji pracowników czy zatrudnianiem specjalistów. W warunkach szybko zmieniającego się otoczenia rozwój oparty na innowacyjnych rozwiązaniach daje przedsiębiorstwom nowe szanse i możliwości na przetrwanie i rozwój. Wiąże się równocześnie z koniecznością uwzględniania w procesach wspierania rozwoju przedsiębiorczości realizowanych przez władze samorządu województwa szeregu wyzwań województwa opolskiego. Jak wskazano w SOPZ wyzwania te wskazano już na etapie przygotowania RPO WO 2014-2020:

- województwo opolskie - „słaby innowator”;
- niewielki odsetek przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej;
- niski udział przedsiębiorstw usługowych wdrażających innowacje;
- wysoki stopień zużycia aparatury badawczo-naukowej w jednostkach naukowych;
- niezadowalający poziom konkurencyjności opolskich przedsiębiorstw;
- niewystarczający potencjał istniejących w regionie podmiotów ekonomii społecznej;
- niski procent przedsiębiorstw zrzeszonych w instytucjach otoczenia biznesu (IOB);
- deficyt środków na finansowanie działalności IOB w regionie;
- względnie niski eksport przedsiębiorstw z sektora MŚP na rynki międzynarodowe;
- relatywnie niewielki udział regionu w krajowym eksporcie.

Programowanie rozwoju województwa opolskiego, w tym jego potencjału innowacyjnego, jak również konstruowanie założeń dla dystrybucji środków UE (Unii Europejskiej) w przyszłej perspektywie finansowej implikuje konieczność dokonania pogłębionej analizy i oceny ex post wsparcia świadczonego dla MŚP z województwa opolskiego, w ramach Działań 1.1, 1.2, 2.1, 2.3, 2.4 RPO WO 2014-2020, a także opracowanie diagnozy w obszarze innowacyjności przedsiębiorstw województwa opolskiego, w tym zwłaszcza przeanalizowanie sytuacji MŚP, w zakresie potencjału do prowadzenia i/lub prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej.

**Tabela 1. Typ projektów i formy wsparcia realizowane w ramach działań objętych ewaluacją**

Nazwa działania	Typ projektów i formy wsparcia
<b>Działanie 1.1</b> <b>Innowacje</b> <b>w przedsiębiorstwach</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Budowa, rozbudowa, zakup wyposażenia dla zaplecza badawczo-rozwojowego w celu rozwoju działalności innowacyjnej przedsiębiorstw</li> <li>▪ Finansowanie procesu powstawania innowacji (od pomysłu do rynku) lub jego wybranych elementów tj. (badań</li> </ul>

Nazwa działania	Typ projektów i formy wsparcia
	<p>naukowych i przemysłowych, prac rozwojowych, w tym etap prac demonstracyjnych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych, pierwszej produkcji)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wdrożenie wyników prac B+R powstałych w związku z realizacją projektu (dotyczy MŚP)</li> <li>▪ Wsparcie budowy, rozbudowy, zakupu wyposażenia dla zaplecza badawczo-rozwojowego w celu rozwoju działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, poprzez instrumenty finansowe</li> <li>▪ Identyfikacja specjalizacji regionalnych województwa opolskiego, w tym nowych inteligentnych specjalizacji jako element procesu eksperymentowania i poszukiwania nisz rozwojowych</li> </ul>
<p><b>Działanie 1.2</b> <b>Infrastruktura B+R</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Inwestycje w infrastrukturę oraz wyposażenie B+R jednostek naukowych i szkół wyższych zgodnie z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami</li> </ul>
<p><b>Działanie 2.1 Nowe produkty i usługi w MŚP</b></p>	<p>Poddziałanie 2.1.1 Nowe produkty i usługi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wsparcie wdrożenia innowacji produktowych, procesowych, marketingowych i organizacyjnych, zwłaszcza wypracowanych w ramach OP I (Oś Priorytetowa I), poprzez instrumenty finansowe</li> <li>▪ Wsparcie inwestycji w nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt produkcyjny, w celu wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług, poprzez instrumenty finansowe</li> <li>▪ Wsparcie inwestycji w rozwój przedsiębiorstw zwiększających skalę ich działalności, wzrost zasięgu oferty, poprzez instrumenty finansowe</li> <li>▪ Wsparcie utrzymania płynności przedsiębiorstw z sektora MŚP w celu niwelowania negatywnych skutków wystąpienia pandemii COVID-19, poprzez instrumenty finansowe</li> <li>▪ Wsparcie na kapitał obrotowy dla mikro i małych przedsiębiorstw w celu niwelowania negatywnych skutków wystąpienia pandemii COVID-19 – system grantowy</li> </ul>

Nazwa działania	Typ projektów i formy wsparcia
	<p>Poddziałanie 2.1.2 Wsparcie TIK (Technologie Informatyczno-Komunikacyjne) w przedsiębiorstwach:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wsparcie rozwoju współpracy między przedsiębiorstwami w oparciu o nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne (B2B (ang. <i>business-to-business</i>))</li> <li>▪ Wsparcie procesów informatyzacji wewnętrznej przedsiębiorstw, wykorzystania najnowszych osiągnięć technologicznych i organizacyjnych dla wprowadzenia procesów modernizacyjnych wspomagających bieżącą działalność firm (B2E (ang. <i>Business-to-Employee</i>))</li> <li>▪ Wykorzystanie TIK w relacjach pomiędzy przedsiębiorcą a klientem (B2C (ang. <i>business-to-consumer</i>))</li> </ul> <p>Poddziałanie 2.1.3 Nowe produkty i usługi w MŚP na obszarach przygranicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wdrażanie innowacji produktowych, procesowych, marketingowych i organizacyjnych, zwłaszcza wypracowanych w ramach OP I</li> <li>▪ Inwestycje w nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt produkcyjny w celu wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług</li> <li>▪ Inwestycje w rozwój przedsiębiorstw zwiększające skalę ich działalności, wzrost zasięgu oferty</li> </ul> <p>Poddziałanie 2.1.4 Inwestycje dla Podmiotów Ekonomii Społecznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wdrażanie innowacji produktowych, procesowych, marketingowych i organizacyjnych, zwłaszcza wypracowanych w ramach OP I</li> <li>▪ Inwestycje w nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt produkcyjny w celu wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług</li> <li>▪ Inwestycje w rozwój przedsiębiorstw zwiększające skalę ich działalności, wzrost zasięgu oferty</li> </ul>
<p><b>Działanie 2.3</b> <b>Wzmocnienie</b> <b>otoczenia biznesu</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Zaawansowane i wyspecjalizowane usługi zwiększające zdolność MŚP do budowania i wzrostu przewagi konkurencyjnej na rynku z zastosowaniem mechanizmów popytowych</li> </ul>

Nazwa działania	Typ projektów i formy wsparcia
	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wsparcie rozwoju IOB dla świadczenia zaawansowanych, udoskonalonych usług dostosowanych do potrzeb przedsiębiorstw – dalsza profesjonalizacja usług IOB</li> </ul>
<p><b>Działanie 2.4</b> <b>Współpraca gospodarcza i promocja</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wsparcie opracowania nowych (a także aktualizacji/modyfikacji istniejących) modeli biznesowych MŚP, w tym strategii dla działań międzynarodowych, otwieranie nowych kanałów biznesowych, dywersyfikacji geograficznej lub sektorowej</li> <li>▪ Wsparcie współpracy gospodarczej przedsiębiorstw w wymiarze krajowym i międzynarodowym</li> <li>▪ Promocja przedsiębiorstw, w tym udział w wydarzeniach krajowych i międzynarodowych, m.in. w targach, pokazach technologii, jako część projektu, znajdująca uzasadnienie w strategii rozwoju przedsiębiorstwa lub wprowadzonych nowych modelach biznesowych</li> </ul>

Źródło: SOPZ

Badanie będzie miało również na celu ocenę potencjału badawczo-rozwojowego i charakterystykę działalności badawczo-rozwojowej prowadzonej w regionie przez sektor nauki (B+R) (tj. jednostki naukowe i szkoły wyższe) oraz ocenę potencjału opolskich instytucji otoczenia biznesu, w tym charakter działań związanych ze wspieraniem innowacyjności przedsiębiorstw w regionie. Koniecznym jest ponadto zmonitorowanie sytuacji w odniesieniu do przedsiębiorstw, w tym MŚP funkcjonujących w ramach regionalnych specjalizacji inteligentnych, a także tych, które korzystały/i nie korzystały ze wsparcia w ramach krajowego Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (dalej: PO IR 2014-2020)<sup>1</sup>.

Warto podkreślić za Zamawiającym, że statystyka publiczna nie oferuje pełnego zestawu danych niezbędnych do obiektywnej oceny procesów zachodzących w obszarze działalności

<sup>1</sup> W ramach Działań: 1.1 Projekty B+R przedsiębiorstw (w tym Poddziałania: 1.1.1 Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa, 1.1.2 Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej); 1.2 Sektorowe programy B+R; 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw; 2.3 Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw (w tym Poddziałania: 2.3.2 Bony na innowacje dla MŚP, 2.3.5 Design dla przedsiębiorców); 3.2 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R (w tym Poddziałania: 3.2.1 Badania na rynek, 3.2.2 Kredyt na innowacje technologiczne); 3.3 Wsparcie promocji oraz internacjonalizacji innowacyjnych przedsiębiorstw (w tym Poddziałanie 3.3.3 Wsparcie MŚP w promocji marek produktowych – Go to Brand); 4.1 Badania naukowe i prace rozwojowe (w tym Poddziałania: 4.1.1 Strategiczne programy badawcze dla gospodarki, 4.1.2 Regionalne agendy naukowo-badawcze, 4.1.4 Projekty aplikacyjne), 4.2 Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki.



badawczo-rozwojowej i innowacyjnej przedsiębiorstw. Zarówno to, jak i konieczność dokonania oceny wpływu pandemii COVID-19 na działalność przedsiębiorstw (w tym ich aktywność innowacyjną) z terenu województwa opolskiego przesądza o konieczności przeprowadzenia badania.

Badanie to, oprócz zebrania informacji diagnostycznych, pozwoli udzielić odpowiedzi na pytanie: w jaki sposób profilować przyszłe rodzaje interwencji (z perspektywy oceny oddziaływania wsparcia na sytuację jego odbiorców), w ramach dokumentów strategicznych odnoszących się do województwa opolskiego<sup>2</sup>, w tym biorąc pod uwagę sytuację ekonomiczną przedsiębiorstw (w tym MŚP) związaną ze światową pandemią COVID-19.

Realizacja badania wynika z *Planu Ewaluacji RPO WO 2014-2020* oraz potrzeb badawczych Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki, zaplanowanych w ramach projektu RPOP.01.01.00-16-0001/18 pn. *Opracowanie przez beneficjenta dokumentu strategicznego wskazującego kierunki rozwoju województwa opolskiego dla polityki badawczo rozwojowej w latach 2020-2026*, a także z potrzeb informacyjnych władz województwa opolskiego dot. wpływu pandemii COVID-19 na kondycję opolskich przedsiębiorstw.

---

<sup>2</sup> Mowa o: Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030., Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do 2030 roku oraz Funduszach Europejskich dla Opolskiego 2021-2027 (odpowiadająca w obecnej perspektywie finansowej RPO WO 2014-2020).

## 2. Cele i zakresy badania

### 2.1. Cele badania

**Główny cel badania** koncentruje się na:

- a) analizie efektów wsparcia przedsiębiorstw (MŚP oraz działających w regionalnych specjalizacjach inteligentnych) w ramach Działań 1.1, 2.1, 2.3, 2.4 RPO WO 2014 - 2020 i sektora B+R w ramach Działania 1.2 RPO WO 2014-2020, w szczególności w zakresie oceny wpływu przeprowadzonej interwencji na konkurencyjność, innowacyjność i internacjonalizację przedsiębiorstw (MŚP);
- b) zdiagnozowaniu i ocenie potencjału badawczo-rozwojowego i innowacyjnego (B+R+I) przedsiębiorstw (w tym MŚP) w województwie opolskim w tym zaliczanych do regionalnych specjalizacji inteligentnych, będących/nie będących odbiorcami wsparcia z programów UE tj.: z RPO WO 2014-2020 i PO IR 2014-2020;
- c) analizie sytuacji przedsiębiorstw (w tym MŚP oraz w ramach regionalnych specjalizacji inteligentnych) z terenu województwa opolskiego w 2020 r. w związku ze światową pandemią COVID-19.

Szczegółowe cele badania będą koncentrowały się na:

- a) identyfikacji i ocenie potencjału badawczo-rozwojowego i innowacyjnego przedsiębiorstw (w tym MŚP) województwa opolskiego i ich współpracy z sektorem B+R oraz ocenie interwencji w zakresie Działania 1.1 *Innowacje w przedsiębiorstwach* i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania *Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa*;
- b) identyfikacji i ocenie potencjału badawczo-rozwojowego sektora B+R (jednostek naukowych, szkół wyższych) w województwie opolskim oraz ocenie interwencji w zakresie Działania 1.2 *Infrastruktura B+R* i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania *Zwiększone urynkowanie działalności badawczo-rozwojowej*;
- c) identyfikacji i ocenie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw (w tym MŚP) w województwie opolskim oraz ocenie interwencji w zakresie Działania 2.1 *Nowe produkty i usługi w MŚP* i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania *Zwiększenie zastosowania innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP*;
- d) identyfikacji i ocenie potencjału oraz oferty instytucji otoczenia biznesu w województwie opolskim, w tym związanej ze wspieraniem innowacyjności przedsiębiorstw (w tym MŚP) z terenu województwa opolskiego oraz ocenie interwencji w zakresie Działania 2.3 *Wzmocnienie otoczenia biznesu* i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania *Lepsze warunki do rozwoju MŚP*.
- e) identyfikacji i ocenie współpracy gospodarczej przedsiębiorstw (w tym MŚP) z województwa opolskiego w wymiarze krajowym i międzynarodowym oraz ocenie interwencji w zakresie Działania 2.4 *Współpraca gospodarcza i promocja* oraz stopnia realizacji celu szczegółowego Działania *Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP*.

- f) zarekomendowaniu dla nowej perspektywy finansowej 2021-2027 formuł realizacji interwencji, w tym zasadnych do wdrożenia w województwie opolskim form wsparcia, a także predestynowanych do objęcia wsparciem grup odbiorców (tabela rekomendacji nr 1).
- g) zarekomendowaniu kierunków i instrumentów kreowania polityki innowacyjności w regionie, w szczególności na rzecz wzmacniania obszarów priorytetowych w ramach RSI (Regionalna Strategia Innowacji) oraz identyfikacji nowych nisz rozwojowych.
- h) diagnozie i analizie skutków ekonomicznych odczuwanych przez przedsiębiorstwa (w tym MŚP) z terenu województwa opolskiego w kontekście światowej pandemii COVID-19 i wprowadzonych czasowych barier w aktywności gospodarczej wraz z identyfikacją działań zaradczych potrzebnych do wdrożenia na poziomie regionalnym (m.in. w ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027).

## 2.2. Zakresy badania

**Terytorialny:** obszar geograficzny województwa opolskiego.

**Czasowy:**

- Dla celów głównych a) i b) – od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2020,
- Dla celu głównego c) – wg stanu na koniec 2020 r.

**Podmiotowy:**

- a) Skuteczni beneficjenci (wnioskodawcy projektów) i ostateczni odbiorcy wsparcia (uczestnicy projektów) w ramach RPO WO 2014-2020, tj.: sektor przedsiębiorstw, w tym MŚP z uwzględnieniem regionalnych specjalizacji inteligentnych, podmioty działalności badawczo-rozwojowej województwa opolskiego (sektor B+R), instytucje otoczenia biznesu (IOB),
- b) Przedsiębiorstwa, w tym MŚP korzystające ze wsparcia w ramach PO IR 2014-2020,
- c) Przedstawiciele Instytucji Zarządzającej RPO WO 2014-2020 (DPO UMWO (Departament Koordynacji Programów Operacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego)),
- d) Przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej RPO WO 2014-2020 (OCRG (Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki)),
- e) Przedstawiciele Jednostki Ewaluacyjnej (DRP UMWO).

**Przedmiotowy:**

- a) Interwencja realizowana poprzez RPO WO 2014-2020 oraz PO IR 2014-2020 w ramach wybranych działań;
- b) Aktywność przedsiębiorstw z województwa opolskiego (w tym zaliczanych do inteligentnych specjalizacji) w zakresie podnoszenia swojej konkurencyjności, innowacyjności i internacjonalizacji.

**Głównymi odbiorcami** wyników badania będą:

- a) Zarząd Województwa Opolskiego,
- b) Komitet Monitorujący RPO WO 2014-2020,
- c) Krajowa Jednostka Ewaluacji

### **2.3. Kryteria ewaluacyjne**

**Trafność:** pozwoli ocenić stopień dopasowania celów Działań 1.1, 1.2, 2.1, 2.3., 2.4 do zidentyfikowanych potrzeb i/lub problemów beneficjentów/ostatecznych odbiorców wsparcia oraz specyfiki sytuacji panującej w gospodarce województwa opolskiego, w tym w obszarze regionalnej innowacyjności.

**Skuteczność:** pozwala ocenić efekty Działań 1.1, 1.2, 2.1, 2.3, 2.4 w kontekście realizacji zakładanych na etapie programowania celów Programu (czy osiągnięto to, co zaplanowano) oraz ich wpływu na konkurencyjność, innowacyjność i internacjonalizację przedsiębiorstw (MŚP).

**Efektywność:** pozwala ocenić stosunek nakładów poniesionych na realizację Działań 1.1, 1.2, 2.1, 2.3, 2.4 w stosunku do planowanych i uzyskanych rezultatów.

**Użyteczność:** pozwala ocenić w jakim stopniu wsparcie płynące w ramach Działań 1.1, 1.2, 2.1, 2.3, 2.4 zaspokaja potrzeby/rozwiązuje problemy beneficjentów/ostatecznych odbiorców wsparcia oraz opolskiej gospodarki, w tym w obszarze innowacyjności.

**Trwałość:** rozumiana jako kryterium pozwalające ocenić na ile uzyskane efekty/rezultaty Działań 1.1, 1.2, 2.1, 2.3., 2.4 mają trwały charakter (utrzymują się w czasie) i czym to jest uwarunkowane.

### **2.4. Pytania badawcze**

**Tabela 2. Zakres pytań badawczych powiązanych z celami szczegółowymi badania**

Cele szczegółowe	Pytania badawcze
<p><b>w przedsiębiorstwach i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego</b> <b>Działania Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa</b></p>	<p>i innowacyjne (w jakiej formie) i w jakiej skali (udział procentowy)?</p> <p>(4) Jaki był potencjał kadrowy zaplecza B+R+I (profil wykształcenia, kompetencje pracowników, itp.) w latach 2014-2020? Czy brakowało specjalistów? Kogo? Jaki był potencjał zaplecza B+R, gdy idzie o aparaturę i sprzęt pod względem poziomu technologicznego? Jeśli brak było zaplecza B+R+I w przedsiębiorstwach to z jakiej przyczyny? Czy takie zaplecze jest potrzebne? Czy przedsiębiorstwa zamierzają w przyszłości takie zaplecze utworzyć?</p> <p>(5) Jakie nakłady (w tys. zł, skala) przeznaczone były w przedsiębiorstwach na działalność badawczo-rozwojową i innowacje w latach 2014 -2020? Skąd pochodziły środki na działalność badawczo-rozwojową i innowacje w przedsiębiorstwach? Jakie było wykorzystanie środków według poszczególnych źródeł finansowania i na co konkretnie zostały przeznaczone pieniądze? Jaka była łączna kwota wsparcia, jaką przedsiębiorstwa pozyskały na działalność B+R+I z programów UE na ten cel przeznaczonych w perspektywie finansowej 2014-2020 (w tys. zł)? Jeśli przedsiębiorstwa nie pozyskały wsparcia w perspektywie finansowej 2014-2020, to dlaczego?</p> <p>(6) Czy w przyszłości, w perspektywie finansowej 2021-2027, przedsiębiorstwa zamierzają się ubiegać o środki UE na działalność badawczo-rozwojową i innowacje? Jeśli tak, to na jaki cel oraz w ramach jakich programów UE? Jeśli nie, to dlaczego?</p> <p>(7) Czy w badanych przedsiębiorstwach, w latach 2014 – 2020 wdrażano innowacje? Jeśli tak to jakie i dlaczego? Jeśli nie wdrażano innowacji to, dlaczego? Czy planowane jest wdrażanie innowacji w przyszłości? Jeśli tak, to jakich? Jeśli nie to, dlaczego?</p> <p>(8) Czy badane przedsiębiorstwa współpracowały, w latach 2014-2020, z innymi podmiotami w zakresie B+R+I? Jeśli tak to z kim (np. sektor nauki, IOB, inne podmioty), jak wyglądała ta współpraca, czego dotyczyła, na jakich zasadach była realizowana, czy była sformalizowana? Czy współpraca ta będzie kontynuowana? Jeśli współpraca nie była podejmowana, to dlaczego? Czy byłaby taka</p>





**Fundusze Europejskie**  
Program Regionalny



Rzeczpospolita  
Polska



**OPOLSKIE**

**Unia Europejska**  
Europejskie Fundusze  
Strukturalne i Inwestycyjne



Cele szczegółowe	Pytania badawcze
	<p>pierwszej produkcji)? Jeśli tak, to czego konkretnie dotyczyło finansowanie?</p> <p>(16) Czy w związku z udzielonym wsparciem polegającym na sfinansowaniu, w ramach procesu powstawania innowacji, badań naukowych i przemysłowych i/lub prac rozwojowych, nastąpiło wdrożenie wyników tych badań/prac (B+R) do gospodarki? Jeśli tak, to w jakiej formie i w jaki sposób?</p> <p>(17) Czy i w jaki sposób udzielone wsparcie wpłynęło na zwiększenie wydatków przedsiębiorstw na działalność badawczo-rozwojową?</p> <p>(18) Czy i w jaki sposób udzielone wsparcie przełożyło się na wyniki finansowe osiągnięte przez przedsiębiorstwo?</p> <p>(19) Czy wyniki badań/prac B+R uzyskane w wyniku udzielonego wsparcia w opinii beneficjentów/ostatecznych odbiorców wsparcia doprowadziły do społecznych, gospodarczych lub środowiskowych korzyści regionu? Jeśli tak to jakich?</p> <p>(20) Czy działanie zwiększyło umiejętności oraz specjalizację w przedsiębiorstwach i/lub w regionie?</p> <p>(21) Czy otrzymane wsparcie przyczyniło się do rozwoju i wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw w regionie?</p> <p>(22) Czy otrzymane wsparcie i efekty projektu poprawiły konkurencyjność przedsiębiorstw i zapewniły stabilność na rynku krajowym/międzynarodowym?</p> <p>(23) Czy udzielone, w ramach projektów, wsparcie wpłynęło na utworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach? Jeśli tak, to ile nowych miejsc pracy przybyło i czy odpowiadają one wyzwaniom gospodarki regionu?</p>
<p><b>Identyfikacja i ocena potencjału badawczo-rozwojowego sektora B+R (jednostek naukowych, szkół wyższych) w województwie opolskim oraz ocena interwencji w zakresie Działania 1.2</b></p>	<p>(1) Jaki jest obecny potencjał sektora B+R w województwie opolskim? Czy oferta podmiotów tego sektora jest zgodna ze specyfiką i potrzebami regionalnej gospodarki?</p> <p>(2) Czy w latach 2014-2020 miała miejsce współpraca sektora B+R województwa opolskiego z przedsiębiorstwami, w tym MŚP z regionu/kraju/zagranicy? Czego ta współpraca dotyczyła oraz jakie formy współpracy dominowały i dlaczego? Czy i w jakim stopniu otrzymane przez jednostki naukowe/szkoły wyższe wsparcie finansowe z RPO WO 2014-2020 przyczyniło się do nawiązania/rozwoju</p>

Cele szczegółowe	Pytania badawcze
<p><b>Infrastruktura B+R i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego</b> <b>Działania Zwiększone</b> <b>urynkowanie działalności badawczo-rozwojowej</b></p>	<p>współpracy z innymi podmiotami, w tym z sektorem przedsiębiorstw, a w szczególności MŚP? Czego ta współpraca dotyczyła?</p> <p>(3) Czy w latach 2014-2020 występowały problemy we współpracy między podmiotami sektora B+R a przedsiębiorstwami (w tym MŚP)? Jeśli tak, to jakie i jakie są przyczyny występowania tych problemów/barier i jak można im przeciwdziałać w przyszłości?</p> <p>(4) Czy wsparcie przyczyniło się do rozwoju/trwałej poprawy infrastruktury i wyposażenia B+R jednostek naukowych/szkół wyższych z regionu?</p> <p>(5) Czy można powiedzieć, że udzielone wsparcie (w zakresie infrastruktury i wyposażenia B+R) wpłynęło na zwiększenie aktywności jednostek naukowych/szkół wyższych z regionu w obszarze B+R, np. wzrost liczby prac B+R, zwiększenie naukowych i technologicznych możliwości ww. podmiotów w obszarze prac B+R, inne?</p> <p>(6) Czy w wyniku udzielonego wsparcia na infrastrukturę i wyposażenie B+R nastąpiła realizacja nowych prac i usług B+R w jednostkach naukowych/szkolach wyższych z regionu? Jeśli tak, to co było rezultatem prowadzonych prac (np. opracowanie nowych produktów/usług/procesów; wprowadzenie ulepszeń do istniejących produktów/usług/procesów; urynkowanie produktów/usług/procesów; inne prace – jakie?) i kto z nich korzystał?</p> <p>(7) Czy można powiedzieć, że udzielone wsparcie przyczyniło się pośrednio/bezpośrednio do urynkowania/zwiększenia urynkowania działalność B+R prowadzonej przez jednostki naukowe/szkoły wyższe z regionu?</p> <p>(8) Czy otrzymane wsparcie zwiększyło specjalizację jednostek naukowych/szkół wyższych w regionie?</p>
<p><b>Identyfikacja i ocena działalności innowacyjnej przedsiębiorstw (w tym MŚP) w województwie opolskim oraz ocena</b></p>	<p>(1) Czy w okresie 2014-2020, i w jakim stopniu w wyniku wsparcia, przedsiębiorstwa wprowadziły innowacje tj. wdrożyły nowy lub istotnie ulepszony produkt (wyrób lub usługę) / proces, nową metodę marketingu / organizacji w zakresie praktyk biznesowych, miejsca pracy bądź relacji ze środowiskiem? Jakie rodzaje innowacji zostały wprowadzone (produktowe, procesowe,</p>

Cele szczegółowe	Pytania badawcze
<p><b>interwencji w zakresie Działania 2.1 Nowe produkty i usługi w MŚP i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania Zwiększenie zastosowania innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP</b></p>	<p>organizacyjne, marketingowe)? Ile czasu potrzebowały przedsiębiorstwa na ich wdrożenie? Czy i jakie korzyści przyniosły wdrożone innowacje? Czy były lub są jakieś bariery we wdrażaniu innowacji? Jeśli tak, to jakie? Jeśli w latach 2014-2020 nie wdrożono innowacji, to dlaczego?</p> <p>(2) Czy i w jakim stopniu udzielone przedsiębiorstwom, w latach 2014-2020, wsparcie na wdrożenie innowacji produktowych, procesowych, organizacyjnych i marketingowych przełożyło się na zwiększenie poziomu zastosowania innowacji w tych przedsiębiorstwach i zwiększenie poziomu wdrożenia innowacji do działalności rynkowej przedsiębiorstw? Czy i w jakim stopniu sposób wykorzystania innowacji przyczynił się do rozwoju wspartych przedsiębiorstw.</p> <p>(3) Czy przedsiębiorstwa w latach 2014-2020 posiadały patenty, prawa ochronne na wzory: przemysłowe, użytkowe, topografię układu scalonego, znak towarowy? Ile i jakie? Jeśli nie to, dlaczego? Czy podejmowano próby ochrony własności intelektualnej w przedsiębiorstwach? Jakiego rodzaju (spośród wymienionych poprzednio)? Jeśli nie, to dlaczego? Czy próby zamierza się podejmować w przyszłości? Jeśli tak, to jakie, jeśli nie, to dlaczego?</p> <p>(4) Czy i w jakim stopniu działanie polegające na wsparciu inwestycji w nowoczesne maszyny/urządzenia oraz sprzęt produkcyjny wpłynęło na wprowadzenie na rynek nowych/ulepszonych produktów/usług?</p> <p>(5) Czy i w jakim stopniu udzielone wsparcie wpłynęło na zdolność przedsiębiorstw do utrzymania wysokiej dynamiki prowadzonej działalności innowacyjnej?</p> <p>(6) Czy i w jakim stopniu wsparcie przyczyniło się do zwiększenia skali działalności, wzrostu zasięgu oferty przedsiębiorstw? Jeśli tak to w jaki sposób, w jakiej skali? Co decyduje o konkurencyjności oferty przedsiębiorstw?</p> <p>(7) Czy i w jakim stopniu w wyniku udzielonego wsparcia nastąpił rozwój/wzrost współpracy między przedsiębiorstwami w oparciu o nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne (B2E)? Jeśli tak to w jakim zakresie?</p> <p>(8) Czy i w jakim stopniu udzielone wsparcie w zakresie informatyzacji wewnętrznej przedsiębiorstw,</p>

Cele szczegółowe	Pytania badawcze
	<p>wykorzystującej najnowsze osiągnięcia technologiczne i organizacyjne wspomogło modernizację bieżącej działalności przedsiębiorstw (B2E)?</p> <p>(9) Czy i w jakim stopniu udzielone wsparcie w zakresie TIK pozytywnie wpłynęło na relację pomiędzy przedsiębiorstwami a jej klientami (B2C)? Jeśli tak, to co nowego dzięki takiej formie współpracy uzyskano?</p>
<p><b>Identyfikacja i ocena potencjału oraz oferty instytucji otoczenia biznesu w województwie opolskim, w tym związanej ze wspieraniem innowacyjności przedsiębiorstw (w tym MŚP) z terenu województwa opolskiego oraz ocena interwencji w zakresie Działania 2.3 Wzmocnienie otoczenia biznesu i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania Lepsze warunki do rozwoju MŚP</b></p>	<p>(1) Jaki był potencjał i oferta IOB w regionie w latach 2014-2020? Czy badane przedsiębiorstwa korzystały z oferty IOB w regionie? Jak badane przedsiębiorstwa oceniają ofertę/działania IOB w regionie w latach 2014-2020, w tym w kontekście poprawiania warunków i przyspieszania procesów rozwojowych przedsiębiorstw? Czy i w jakim stopniu oferta ta wpłynęła na prowadzenie/rozwijanie działalności B+R+I przez przedsiębiorstwa?</p> <p>(2) Czy i w jaki sposób udzielone IOB wsparcie pozwoliło na rozszerzenie oferty usług świadczonych dla sektora przedsiębiorstw? O jakie nowe i/lub ulepszone (zaawansowane, wyspecjalizowane, udoskonalone) usługi dla przedsiębiorstw została rozszerzona oferta IOB w wyniku udzielonego wsparcia? Czy i w jakim stopniu, dzięki otrzymanemu przez IOB wsparciu, oferowane przez IOB usługi/wsparcie finansowe przyczyniło się do polepszenia warunków rozwoju badanych przedsiębiorstw, a przez to do zwiększenia ich zdolności do budowania i wzrostu przewagi konkurencyjnej, w tym na rynkach regionalnym/krajowym/międzynarodowym? Jakie czynniki miały wpływ na skuteczność udzielonego wsparcia?</p> <p>(3) Czy odnotowano wzrost zainteresowania przedsiębiorstw ofertą IOB w kontekście udzielonego im wsparcia? Jaka była skala tego zainteresowania w przypadku nowych/ulepszonych usług wprowadzonych do oferty IOB dzięki udzielonemu wsparciu?</p> <p>(4) Czy i w jakim stopniu wsparcie udzielone IOB przyczyniło się do dostosowania do potrzeb przedsiębiorców i większej profesjonalizacji usług świadczonych przez te IOB? Czy przedsiębiorstwa zgłaszały popyt na inne usługi, które nie znajdowały się w ofercie wspartych IOB? Czy i w jakim</p>



Cele szczegółowe	Pytania badawcze
	<p>stopniu w przedsiębiorstwach, które skorzystały z nowych i/lub ulepszonych usług wspartych IOB, nastąpiło zwiększenie zdolności przedsiębiorstwa do budowania i wzrostu przewagi konkurencyjnej na rynkach?</p> <p>(5) Które z nowych i ulepszonych usług, wprowadzonych do oferty IOB dzięki udzielonemu wsparciu, okazały się najefektywniejsze/najmniej efektywne dla przedsiębiorstw i dlaczego?</p> <p>(6) Jak różnicują się efekty wsparcia w ramach działania biorąc pod uwagę różne cechy odbiorców wsparcia (przedsiębiorstw) –w tym np. przynależność do wybranych kategorii specjalizacji regionalnych, w tym inteligentnych specjalizacji, liczbę pracujących?</p> <p>(7) W jaki sposób IOB powinny podnosić jakość oferowanych usług? W jakim kierunku powinny rozwijać się IOB-y, aby oferta dla przedsiębiorstw była kompleksowa, optymalna i wysokiej jakości? Jak powinno wyglądać otoczenie biznesu, aby było atrakcyjne dla przedsiębiorców? Jakie są oczekiwane preferencje przedsiębiorstw?</p>
<p><b>Identyfikacja i ocena współpracy gospodarczej przedsiębiorstw (w tym MŚP), z województwa opolskiego w wymiarze krajowym i międzynarodowym oraz ocena interwencji w zakresie Działania 2.4 Współpraca gospodarcza i promocja stopnia realizacji celu szczegółowego Działania Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP</b></p>	<p>(1) Czy badane przedsiębiorstwa współpracowały gospodarczo z innymi podmiotami, w tym MŚP, z regionu, kraju, zagranicy w latach 2014-2020? Jaki jest aktualny potencjał badanych przedsiębiorstw do prowadzenia/rozwijania współpracy gospodarczej w wymiarze krajowym i międzynarodowym i jak wyglądał ten potencjał w latach 2014-2020?</p> <p>(2) Czy i w jakim stopniu w wyniku wsparcia w badanych przedsiębiorstwach nastąpiło opracowanie nowych (a także aktualizacji/modyfikacji istniejących) modeli biznesowych, w tym strategii dla działań międzynarodowych, otwarcie nowych kanałów biznesowych, dywersyfikacja geograficzna/lub sektorowa przedsiębiorstwa?</p> <p>(3) Czy i w jakim stopniu w wyniku wsparcia nastąpiła/zwiększyła się internacjonalizacja badanych przedsiębiorstw? Czy wsparcie współpracy międzynarodowej zaowocowało rozwojem/zwiększeniem poziomu wymiany handlowej z zagranicą (np.</p>

Cele szczegółowe	Pytania badawcze
	<p>podpisanie/wzrostem liczby podpisanych kontraktów handlowych)?</p> <p>(4) Czy i w jakim stopniu w wyniku wsparcia nastąpiła współpraca gospodarcza przedsiębiorstw na poziomie krajowym? Jeśli tak to w jakim wymiarze?</p> <p>(5) Czy interakcje, nawiązane dzięki wsparciu, z nowymi partnerami krajowymi/zagranicznymi zmieniły kierunek rozwoju przedsiębiorstw? Jeśli tak to w jakim zakresie? Czy można zaobserwować wpływ ekonomiczny ze względu na dywersyfikację geograficzną lub sektorową przedsiębiorstw?</p> <p>(6) Czy udzielone wsparcie przyczyniło się do promocji przedsiębiorstw w kraju/za granicą?</p> <p>(7) Czy dzięki wsparciu zwiększyła się efektywność funkcjonowania przedsiębiorstw, a tym samym czy zwiększyła się jego konkurencyjność i pozycja na rynku?</p> <p>(8) Czy i w jakim stopniu w wyniku wsparcia w przedsiębiorstwach nastąpił wzrost zatrudnienia?</p>
<p><b>Zakres tematyczny horyzontalnych (przekrojowych) pytań badawczych dotyczących przedsiębiorstw (w tym MŚP), sektora B+R, IOB z województwa opolskiego, korzystających ze wsparcia w ramach działań 1.1., 1.2, 2.1, 2.3, 2.4 RPO WO 2014-20</b></p>	<p>(1) Czy realizacja projektów w ramach analizowanych Działań/Poddziałań przyczyniła się do pobudzenia przedsiębiorczości w regionie i czy znalazło to swoje odzwierciedlenie we wzroście konkurencyjności opolskich przedsiębiorstw?</p> <p>(2) Czy dzięki podejmowanym działaniom poprawia się rozpoznawalność regionu?</p> <p>(3) Czy interwencje realizowane w ramach RPO WO 2014-2020 są użyteczne w kontekście zdiagnozowanych potrzeb i problemów sektora przedsiębiorstw w regionie oraz przynoszą zakładane efekty?</p> <p>(4) W jakim stopniu proponowane w ramach RPO WO 2014-2020 wsparcie MŚP i sektora B+R przyczyniło się do poprawy sytuacji przedsiębiorstw?</p> <p>(5) Jakie czynniki warunkują udział MŚP w możliwych do realizacji projektach w ramach RPO WO 2014-2020? Czy występuje zależność między skutecznością wsparcia a formą i rodzajem wsparcia (typem projektu), branżą przedsiębiorstwa, fazą rozwoju wspartych przedsiębiorstw, aktywnością patentową, współpracą z sektorem nauki,</p>



**Fundusze Europejskie**  
Program Regionalny



Rzeczpospolita  
Polska



**OPOLSKIE**

**Unia Europejska**  
Europejskie Fundusze  
Strukturalne i Inwestycyjne



Cele szczegółowe	Pytania badawcze
	<p>2021-2027 mające na celu rozwój konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw w województwie opolskim (np. bon na innowacje dla MŚP)?</p> <p>(15) Jaka jest charakter i skala potrzeb przedsiębiorstw (w tym MŚP), sektora B+R, IOB z województwa opolskiego, do 2030 roku, w stosunku do projektowanego w tym zakresie wsparcia w ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027?</p>
<p><b>Diagnoza i analiza skutków odczuwanych przez przedsiębiorstwa (w tym MŚP i w ramach regionalnych specjalizacji inteligentnych) z terenu województwa opolskiego w kontekście światowej pandemii COVID-19 i wprowadzonych czasowych barier w aktywności gospodarczej wraz z identyfikacją działań zaradczych potrzebnych do wdrożenia na poziomie regionalnym (m.in. w ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027)</b></p>	<p>(1) Czy i w jakim stopniu światowa pandemia COVID-19, w tym wprowadzenie tymczasowych ograniczeń w aktywności gospodarczej, wpłynęło na kondycję i funkcjonowanie przedsiębiorstw (w tym MŚP) z terenu województwa opolskiego w 2020 r., pod kątem:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ płynności finansowej;</li> <li>▪ zatrudnienia<sup>3</sup> i systemu wynagrodzeń;</li> <li>▪ wymiany handlowej z zagranicą (w tym w przypadku branż uzależnionych w woj. opolskim od importu i/ lub eksportu);</li> <li>▪ popytu krajowego na oferowane produkty/usługi;</li> <li>▪ wprowadzonych zmian w cenach dóbr/usług;</li> <li>▪ inwestycji innowacji (wdrożenia nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi) lub procesu, nowej metody organizacyjnej lub nowej metody marketingowej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub w stosunkach z otoczeniem; według definicji z Podręcznika Oslo..., OECD (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju))</li> </ul> <p>(2) W jakim stopniu wprowadzone ograniczenia wpłynęły na realizowane / zaplanowane do realizacji działania przedsiębiorstw (w tym MŚP) w obszarze B+R i innowacji oraz współpracy ze sferą nauki?</p> <p>(3) Czy w jakim stopniu przedsiębiorstwa z woj. opolskiego korzystały/zamierzają skorzystać z zewnętrznych „antykrzysowych” form wsparcia oraz jakie jest źródło</p>

<sup>3</sup> Np. liczba osób, które skorzystały z telepracy/pracy zdalnej i tych, które sprawowały opiekę nad dziećmi do 8 roku życia.



**Fundusze Europejskie**  
Program Regionalny



Rzeczpospolita  
Polska



**OPOLSKIE**

**Unia Europejska**  
Europejskie Fundusze  
Strukturalne i Inwestycyjne





### 3. Sposoby zbierania danych i proponowane techniki badawcze

#### 3.1. Analiza danych zastanych

Opis metody	Sposób zastosowania
<p>Metoda desk research, czyli tzw. badań gabinetowych jest jedną z podstawowych metod w ewaluacji. Jest to badanie danych zastanych (wtórnych).</p> <p>Polega na analizie istniejących już danych, pochodzących zarówno ze statystyki publicznej (GUS (Główny Urząd Statystyczny), Eurostat), jak i dokumentów administracyjnych (np. dokumenty programowe, raporty ewaluacyjne). Pozwala na rozpoznanie szerszego kontekstu społeczno- gospodarczego, w którym można umieścić badanie. Dane zastane (czyli dokumenty istniejące przed rozpoczęciem badania) są bardzo wartościowym źródłem informacji.</p> <p>E. Babbie, <i>Badania społeczne w praktyce</i>, PWN (Polskie Wydawnictwo Naukowe), 2006. <i>Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej</i>, MRR (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego), 2012.</p>	<p>Analiza danych zastanych w ramach niniejszego badania ma zastosowanie na trzech etapach realizacji.</p> <p><b>Na etapie opracowania raportu metodologicznego</b> – analiza wstępna, ma na celu pozyskanie informacji kontekstowych, pozwalających na pogłębienie badanej problematyki, opracowanie narzędzi badawczych, identyfikację źródeł danych i ewentualnych luk informacyjnych;</p> <p><b>Na etapie realizacji fazy właściwej badania</b> – zasadnicza analiza danych zastanych ma formę zarówno analiz statystycznych, jak i analiz o charakterze jakościowym. Pozyskane informacje o charakterze liczbowym (np. pochodzące z baz beneficjentów) poddane zostaną pierwotnej analizie pod kątem uzyskania częściowych informacji wykorzystywanych w procesie wnioskowania i odpowiedzi na pytania badawcze. Jako źródła danych w procesie wnioskowania zostaną także wykorzystane informacje pochodzące z raportów ewaluacyjnych oraz badawczych zrealizowanych w obszarach tematycznych powiązanych z niniejszym badaniem. Komponent analizy danych zastanych o charakterze jakościowym obejmie źródła w postaci dokumentów strategicznych, programowych i wdrożeniowych, raportów (ustaleń i wniosków), opracowań i analiz merytorycznych. Z uwagi na obszerność listy źródeł, zostanie wykorzystane oprogramowanie wspierające analizę danych zastanych klasy QDA (ang. <i>quality data</i></p>

	<p><i>analysis</i>). Oprogramowanie ułatwi zarządzanie zbiorem danych do analiz, przyjęcie matrycy kodowej oznaczeń dla interesujących fragmentów tekstu, ilościową analizę tekstu czy też wsparcie dla cytowania interesujących fragmentów w raporcie. Jakościowa analiza danych zastanych, w zależności od pytania badawczego, stanowić będzie wkład informacyjny do procesu wnioskowania lub też ramę kontekstową i interpretacyjną dla uzyskanych wyników. W przypadku źródeł o charakterze raportów ewaluacyjnych i badawczych analiza danych zastanych będzie miała również charakter metaanalizy wniosków, zaleceń, rekomendacji i postulowanych rozwiązań.</p> <p><b>Na etapie opracowania raportu końcowego i formułowania rekomendacji</b>, kiedy to całościowej analizie zostaną poddane cząstkowe, uzyskane wcześniej wyniki badania, w tym analiz jakościowych i metaanaliz raportów badawczych/ ewaluacyjnych, szczególnie pod kątem potencjalnych niespójności. W tej fazie opracowania naukowe stanowić będą punkt odniesienia i ramę interpretacyjną dla uzyskanych w ramach niniejszego badania wyników. Podejście takie pozwoli sformułowanie rekomendacji wynikających z wiedzy empirycznej, jak również umocowanych w teoretycznej wiedzy naukowej.</p> <p>Podkreślenia wymaga fakt, iż te same źródła danych zastanych mogą być wykorzystane w różnym celu na wszystkich etapach realizacji badania.</p>
<b>Dobór źródeł</b>	

Analizie zostaną poddane wskazane poniżej źródła danych zastanych. Przedstawiona lista nie stanowi wyczerpującego wykazu źródeł, które zostaną wykorzystane w ramach niniejszego badania, ze względu na fakt, iż zakłada się zastosowanie techniki „kuli śnieżnej”, w oparciu o bibliografię załącznikowe zidentyfikowanych źródeł.

1. Dokumenty strategiczne i kierunkowe dla Województwa Opolskiego:
  - 1.1. Kontrakt terytorialny dla Województwa Opolskiego;
  - 1.2. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku;
  - 1.3. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2030 roku;
  - 1.4. Opolskie diagnoza regionalna. Opracowanie na potrzeby Strategii rozwoju województwa opolskiego do 2030 roku;
  - 1.5. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 (projekt)
2. Dokumentacja programowa i aplikacyjna programów operacyjnych:
  - 2.1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020;
  - 2.2. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, wersja 50 (zakres: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego);
  - 2.3. Wnioski o dofinansowanie RPO WO 2014-2020 (projekty OP I: Działania 1.1, 1.2; OP II: Działania 2.1, 2.3, 2.4);
  - 2.4. Bazy danych programów operacyjnych 2014-2020
    - 2.4.1. Baza SL2014 (dane przekazane przez Zamawiającego);
    - 2.4.2. System Zarządzania Funduszami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 - SYZYF RPO WO 2014-2020;
  - 2.5. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020;
  - 2.6. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Inteligentny Rozwój 2014-2020;
  - 2.7. Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 – projekt;
3. Statystyka publiczna:
  - 3.1. dane i opracowania Głównego Urzędu Statystycznego: BDL, Strateg, Działowe Bazy Wiedzy; Badanie infrastruktury i aparatury naukowo-badawczej oraz współpracy jednostek naukowych, przedsiębiorstw, szkół wyższych, instytutów badawczych oraz innych jednostek dysponujących infrastrukturą badawczą na poziomie NTS 2 (klasyfikacja jednostek terytorialnych); Badanie innowacji w mikroprzedsiębiorstwach; Wyniki finansowe przedsiębiorstw według sektorów intensywności B+R; Badanie przedsiębiorstw nieinnowacyjnych;
  - 3.2. dane i opracowania Eurostat: Science, technology and innovation;
4. Dokumentacja programów i bazy danych programów europejskich na rzecz innowacji i konkurencyjności:
  - 4.1. Program Horyzont 2020;
  - 4.2. Program ramowy na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw na lata 2014-2020 (COSME);
  - 4.3. *EASME data hubs*: statystyki, listy projektów i beneficjentów;

5. Strony internetowe/ ogólnodostępne katalogi jednostek naukowych i ośrodków innowacji w województwie opolskim.
6. Raporty badawcze, ewaluacyjne i analityczne w obszarach tematycznych: konkurencyjność przedsiębiorstw, innowacyjność, B+R, ośrodki innowacji, instytucje otoczenia biznesu, wsparcie publiczne innowacji oraz B+R, na poziomie regionalnym i krajowym, w szczególności:
  - 6.1. Raporty z badań ewaluacyjnych RPO WO 2014-2020, POIR 2014-2020;
  - 6.2. Opracowania i analizy Polskiego Instytutu Ekonomicznego dotyczące MŚP, innowacyjności i B+R, internacjonalizacji, w tym: Polski B+R. Dostępne narzędzia wsparcia i nowe możliwości, Drogi do przemysłu 4.0, Mikrofirmy pod lupą, Liderzy rewolucji technologicznej w polskim eksporcie;
  - 6.3. Raporty Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości;
  - 6.4. Raporty Narodowego Centrum Badań i Rozwoju;
  - 6.5. Raporty i opracowania Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce
  - 6.6. Raporty i opracowania Urzędu Patentowego RP (Rzeczpospolita Polska).
7. Dokumenty i opracowania o charakterze formalnym m.in.:
  - 7.1. Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNISW) – ocena jakości naukowej jednostek naukowych;
  - 7.2. Najwyższa Izba Kontroli (NIK) – wyniki kontroli „System oceny jakości kształcenia w szkołach wyższych.

Opracowania naukowe, literatura przedmiotowa dla obszarów tematycznych: konkurencyjność przedsiębiorstw, innowacyjność, B+R, ośrodki innowacji, instytucje otoczenia biznesu, wsparcie publiczne innowacji oraz B+R.

SOPZ szeroko i w sposób wyczerpujący określa źródła danych zastanych dla większości celów szczegółowych badania. W trakcie opracowania raportu metodologicznego jedynym obszarem dla którego została zidentyfikowana luka informacyjna jest cel szczegółowy związany z identyfikacją i oceną potencjału badawczo-rozwojowego sektora B+R (jednostek naukowych, szkół wyższych) w województwie opolskim, w związku z czym zdecydowano się uzupełnić źródła danych zastanych o dane bazowe dotyczące zasobów nauki, uwzględnione w Zintegrowanej Sieci Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym, jak również informacje zawarte w dokumentach o charakterze formalnym: wynikach oceny parametrycznej jednostek naukowych MNISW, informacjach o wynikach kontroli prowadzonych przez NIK, jak również dokumentach o charakterze strategicznym dla jednostek naukowych. Dopuszcza się możliwość uzupełnienia źródeł danych na etapie prowadzenia właściwej analizy danych zastanych. **Szczegółowa informacja dotycząca źródeł wymienionych w punkcie 2 znajduje się w załączniku 6.1. do raportu metodologicznego.**

### 3.2. Badania mixed-mode na beneficjentach RPO WO 2014-2020 oraz PO IR 2014-2020 (n=405)

<b>Opis metody</b>	<b>Sposób zastosowania</b>
<p>Badania ankietowe są podstawową techniką stosowaną w badaniach ilościowych. Badania tego typu dzielą się na takie, w których respondent wypełnia ankietę samodzielnie oraz na takie, w których bierze udział ankieter (wywiady). W zależności od potrzeb istnieje kilka rodzajów wywiadów/ankiet.</p> <p>CAWI – (Computer Assisted Web Interview) – ankietę internetową, przeprowadzaną za pomocą sieci internetowej, wypełnianą bezpośrednio przez respondenta.</p> <p>CATI – (Computer Assisted Telephone Interview) – wywiad kwestionariuszowy telefoniczny wspomagany komputerowo, podczas którego ankieter zadaje pytania ankietowanemu i wpisuje jego odpowiedzi do komputera.</p> <p>PAPI – (Paper and Pencil Interview) – bezpośredni wywiad kwestionariuszowy przeprowadzany przez ankietera.</p> <p>Badania ankietowe dają możliwość uzyskania wiarygodnych wyników dla dużych populacji oraz na dalszą analizę statystyczną.</p> <p>Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, MRR, 2012.</p>	<p>Dane zostaną pozyskane z wykorzystaniem nowoczesnego narzędzia LimeSurvey zaadaptowanego do potrzeb Wykonawcy. Narzędzie umożliwi gromadzenie w jednej bazie danych ankiet realizowanych symultanicznie z dowolnej liczby stanowisk ankieterskich. W narzędziu zostały zaimplementowane funkcje umożliwiające monitoring i zarządzanie procesem gromadzenia danych (w tym weryfikację jakości pracy poszczególnych ankietów). Za opracowanie ankiet będzie odpowiadał doświadczony metodolog w zakresie realizacji badań ilościowych współpracujący w tym zakresie z pozostałymi członkami zespołu badawczego, w tym specjalista ds. programowania interwencji w obszarze innowacyjności.</p> <p>Realizacja badania będzie poprzedzona weryfikacją kwestionariuszy (ich poprawności i logiki). Poza oceną dokonaną przez Zamawiającego i Wykonawcę taka weryfikacja będzie także dokonana przez osobę przygotowującą skrypty kwestionariuszy wykorzystywane do realizacji badania. Jak pokazuje doświadczenie Wykonawcy ostatni zwłaszcza etap jest szczególnie efektywny, bowiem to wtedy materializuje się założenie teoretyczne dotyczące konstrukcji narzędzi badawczych. Dodatkowo przeprowadzone zostaną 1-2 próbneankiety na kwestionariuszu dla beneficjentów działania 1.1 RPO WO, który jest najobszerniejszy, jak również zawiera elementy, które powielają się w większości pozostałych projektów.</p>
<p><b>Uzasadnienie zastosowania</b></p> <p>Kwestionariusz badania ankietowego zostanie oparty na strukturze obszarów badawczych zgodnie z SOPZ. Głównym celem zastosowania jest pozyskanie danych dotyczących poszczególnych obszarów badania oraz szczegółowych pytań</p>	



badawczych bezpośrednio od beneficjentów RPO WO 2014-2020 oraz PO IR 2014-2020.

Gromadzenie danych odbędzie się w formie CAWI, a w przypadku trudności z pozyskaniem ankiet także z wykorzystaniem pracy ankieterów w formie CATI lub – w razie niepowodzenia CATI – wywiad bezpośredni techniką PAPI. Uzyskane dane zostaną poddane czyszczeniu. Celem będzie przetworzenie surowych danych w formę umożliwiającą ich szybkie zrozumienie i interpretację. Analiza ta obejmie ustalenie wartości porównawczych, natężenia i struktury odpowiedzi. W procesie czyszczenia danych uwzględnione zostaną m.in. takie kwestie jak: zduplikowane lub niekompletne dane, weryfikacja pytań filtrujących, weryfikacja wartości dla zmiennych kategoriycznych oraz ciągłych pod kątem ich realistyczności poprzez wygenerowanie wykresów częstości oraz statystyk opisowych, kontrola krzyżowa dla wybranych par zmiennych pod kątem wykluczających się wartości, itd.

Sam proces realizacji badania będzie miał charakter kilkietapowy. Kolejne działania będą podejmowane w odpowiedzi na efekty działań podejmowanych wcześniej i będą wymagały adekwatnej reakcji koordynatora badania oraz (w razie zastosowania techniki CATI/PAPI) również ankieterów:

1. Wysyłka na adresy e-mail podane w bazach beneficjentów zaproszenia do udziału w badaniu. Poza tekstem zachęcającym do wypełnienia ankiet będzie tam podany link do niej, a do samej wiadomości będzie dołączony (z przywołaniem w tekście maila) list polecający wystawiony przez Zamawiającego.
2. Podjęcie telefonicznego kontaktu z osobą wskazaną w bazie beneficjentów.

Kontakt ma na celu potwierdzenie odebrania wiadomości, w tym ustalenie adresu e-mail umożliwiającego ewentualne ponowienie wysyłki.

3. W sytuacji, gdyby wskazana w bazie beneficjentów osoba nie pracowała już w danym podmiocie koniecznym będzie ustalenie właściwej osoby (najlepiej poprzez kontakt z przedstawicielem kadry zarządzającej), a następnie powtórzenie kroku opisanego w punkcie 2.
4. Po realizacji czynności z punktów 2-3, w trakcie których potwierdzony będzie termin na wypełnienie ankiety CAWI. W razie, gdyby ze strony respondentów padło wskazanie na potrzebę wykonania badania inną techniką, np. CATI, wówczas zostanie umówiony konkretny termin wywiadu.
5. W sytuacji niewypełnienia ankiet przez beneficjentów technika CAWI będzie dokonywany telefoniczny monit (na numer telefonu i w odniesieniu do osoby, której dane zostały podane w bazie beneficjentów bądź która została zidentyfikowana w 3 kroku) mający na celu przypomnienie i zachęcenie do wypełnienia ankiet. Działania takie będą podejmowane do chwili osiągnięcia pożądanego progu realizacji próby badawczej w odniesieniu do każdego z działań/poddziałań i programów.

Badanie zostanie przeprowadzone w oparciu o zestandaryzowane kwestionariusze dopasowane do grupy respondentów oraz przedmiotu badania. **Projekty kwestionariuszy stanowią załącznik do raportu metodologicznego.**

### Dobór próby i struktura

Zgodnie z SOPZ wywiady zostaną przeprowadzone w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim (w szczególności wśród MŚP z uwzględnieniem regionalnych specjalizacji inteligentnych), w tym: podmiotów ekonomii społecznej<sup>5</sup> oraz MŚP korzystających z usług IOB w systemie popytowym

Badanie zostanie zrealizowane na maksymalnej próbie:

- 345 niepowtarzalnych przedsiębiorstw wspartych w ramach OP I (Działanie 1.1) i OP II (Działania 2.1, 2.3, 2.4) RPO WO 2014-2020 (w badaniu uwzględnione zostaną również przedsiębiorstwa, które w ramach Poddziałania 2.1.1. skorzystały ze wsparcia na utrzymanie płynności przedsiębiorstw z sektora MŚP w celu niwelowania negatywnych skutków wystąpienia pandemii COVID-19, poprzez instrumenty finansowe oraz wsparcia na kapitał obrotowy dla mikro i małych przedsiębiorstw w celu niwelowania negatywnych skutków wystąpienia pandemii COVID-19 – system grantowy w ramach Poddziałania 2.1.1 RPO WO);
- 60 niepowtarzalnych beneficjentów wspartych w ramach Działań 1.1, 1.2, 2.1, 2.3, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2 PO IR 2014-2020.

Wielkość próby badawczej, na której mają być zrealizowane badania terenowe określone zostały z założeniem następujących kryteriów: błąd oszacowania 5% przy przedziale ufności na poziomie 95% oraz frakcji równej 0,5. Z uwagi na sformułowane w SOPZ wymóg, aby współczynnik zwrotu kompletnie wypełnionych kwestionariuszy wyniósł 100%, dążeniem Wykonawcy będzie osiągnięcie w ramach każdej z form wsparcia pełnej liczebności próby określonej w minimum metodologicznym. **Szczegółowa informacja dotycząca doboru próby wg stanu na dzień 31.12.2020 r. znajduje się w załączniku 6.2. do raportu metodologicznego.**

Dodatkowo Wykonawca będzie dążył do odwzorowania w odniesieniu do całości zrealizowanej próby badawczej proporcji związanej z lokalizacją respondentów (wg podregionów) oraz przynależnością do regionalnej inteligentnej specjalizacji. W odniesieniu do Poddziałania 2.1.1 RPO WO zakłada się dodatkowo zachowanie dodatkowej proporcji polegającej na wykonaniu połowy wywiadów przewidzianych dla tego poddziałania z beneficjentami wsparcia związanego w przeciwdziałaniu skutkom pandemii Covid-19.

---

<sup>5</sup>Zgodnie z Wytocznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 (z wyłączeniem spółek non-profit), tj. spółdzielnie socjalne, jednostki reintegracyjne (CIS, KIS, ZAZ, WTZ), spółdzielnie socjalne, koła gospodyń wiejskich, zakłady pracy chronionej (por. str. 11)

### 3.3. Indywidualne wywiady pogłębione (n=6)

Opis metody	Sposób zastosowania
<p>Metody jakościowe to takie, których wynikiem nie są dane liczbowe, ale opisowe. W pewnych przypadkach lepiej jest przeprowadzić głębsze badania jakościowe na mniejszej liczbie badanych niż ilościowe, ale niedające możliwości głębszego wglądu. Badania jakościowe pozwalają często pogłębić posiadaną wiedzę i odpowiedzieć na pytanie: dlaczego coś się stało?</p> <p>IDI – (Individual In-Depth Interview) – indywidualny wywiad pogłębiony, kiedy ankieter prowadzi rozmowę, w której dopytuje respondenta o pewne szczegóły istotne w badaniu. W zależności od struktury wywiadu może on mieć charakter wywiadu standaryzowanego, który przeprowadzany jest według scenariusza. Przeciwnieństwem wywiadu standaryzowanego jest wywiad swobodny, kiedy ankieter ogranicza moderowanie wywiadu i pozwala na szeroką wypowiedź respondenta.</p> <p>Wywiady dają możliwość poruszania szczegółowych i skomplikowanych kwestii oraz uwzględnienia stanowisk i postaw różnych grup respondentów.</p> <p>Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, MRR, 2012.</p> <p>E. Babbie, Badania społeczne w praktyce, PWN, 2006.</p>	<p>Realizacja wywiadów IDI będzie przeprowadzona z uwzględnieniem następujących etapów:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Opracowanie scenariusza wywiadu, przygotowanie moderatora do przeprowadzenia wywiadów w oparciu o opracowany scenariusz.</li> <li>▪ Rekrutacja uczestników. Podjęty zostanie wstępny kontakt telefoniczny celem potwierdzenia warunków udziału w badaniu oraz ustalenia harmonogramu.</li> <li>▪ Przeprowadzenie wywiadów (każdy wywiad będzie rejestrowany, o ile respondent wyrazi na to zgodę). Po zakończeniu każdego wywiadu zostanie sporządzona notatka zawierająca takie informacje jak: kolejność zadawania pytań, charakterystyka uczestnika, sformułowania i wątki pojawiające się w trakcie dyskusji nad kluczowymi zagadnieniami, opis zaobserwowanych prawidłowości w trakcie dyskusji, opis stopnia zaangażowania w dyskusję, wskazówki dotyczące pytań, do zadania w trakcie kolejnego wywiadu.</li> </ul> <p>Dokumentacja każdego wywiadu będzie składała się ze scenariusza wywiadu, notatki oraz zapisu audio wywiadu.</p>

### Uzasadnienie zastosowania

Pogłębione wywiady indywidualne stanowią podstawową metodę w badaniach ewaluacyjnych, umożliwiającą na szczególową analizę wybranych zjawisk.

Uczestnicy wywiadów będą dobierani w sposób celowy. Poza spełnieniem podstawowego kryterium związanego z reprezentowaniem podmiotu będącego beneficjentem wskazanym w SOPZ kryteria doboru będą uwzględniać ich wiedzę i doświadczenie, a także zakres ich obowiązków zawodowych – por. dobór próby. Wywiad umożliwi pogłębienie wiedzy w określonych obszarach badawczych wskazanych w SOPZ.

- Analiza zebranych danych. Wykonawca zakłada wykorzystanie specjalistycznego nowoczesnego oprogramowania klasy QDA do przetwarzania i analizy zgromadzonych danych jakościowych. Na podstawie analizy przebiegu wywiadu zostanie opracowany raport klasyfikujący poszczególne wypowiedzi uczestnika wywiadu do pytań badawczych przy wykorzystaniu metody *annotating the scripts approach*. Interesujące i nieszablonowe wypowiedzi, wnoszące wartość dodaną zostaną zacytowane w raporcie końcowym.

W razie trudności z bezpieczną realizacją metody IDI (tj. bezpośredniego wywiadu pogłębionego) w związku z różnymi obiektywnymi okolicznościami wynikającymi z pandemii COVID-19, Zamawiający dopuszcza zamianę tej metody na inną, alternatywną metodę np. na wywiad internetowy prowadzony za pośrednictwem technik internetowych, tj. przy użyciu komputera i kamery i/lub indywidualny wywiad telefoniczny.

### Dobór próby

Dobór respondentów będzie miał charakter celowy. Kryteria doboru będą uwzględniać ich wiedzę i doświadczenie, a także zakres ich obowiązków zawodowych. Uczestnicy wywiadów zostaną wskazani przez przedstawicieli beneficjentów. Pożądane będą osoby wskazane w bazie beneficjentów jako odpowiedzialne za obsługę projektów. Każdorazowo za wytypowanie lub potwierdzenie uczestnictwa w wywiadzie konkretnej osoby będą odpowiedzialne za zarządzanie jednostkami organizacyjnymi, w obrębie których były realizowane projekty. Wywiady zostaną przeprowadzone z przedstawicielami następujących instytucji:

- Województwem Opolskim – beneficjentem Działania 1.1. Innowacje w przedsiębiorstwach – 1 IDI
- Województwem Opolskim – beneficjentem Działania 2.3 Wzmocnienie otoczenia biznesu RPO WO 2014-2020 – 1 IDI

- Bankiem Gospodarstwa Krajowego – beneficjentem Działania 1.1. Innowacje w przedsiębiorstwach i jednocześnie beneficjentem Poddziałania 2.1.1 Nowe produkty i usługi RPO WO 2014-2020, tj. – 1 IDI
- Uniwersytetem Opolskim i Politechniką Opolską - beneficjentami Działania 1.2 Infrastruktura B+R RPO WO 2014-2020– 2 IDI
- Powiatem Kluczborskim - beneficjentem Działania 2.3 Wzmocnienie otoczenia biznesu RPO WO 2014-2020 –1 IDI
- Koordynatorem naukowym RSI WO do 2020 i jednocześnie koordynatorem RSI WO na okres po 2020 r.– 1 IDI

### 3.4. Zogniskowane wywiady grupowe (n=1)

Opis metody	Sposób zastosowania
<p>FGI – (Focus Group Interview) – zogniskowany wywiad grupowy, zwany też w skrócie fokusem. To wywiad w grupie osób prowadzony przez moderatora. Mocną stroną tej metody badawczej jest możliwość swobodnego przedstawiania i konfrontacji przez uczestników fokusa swoich poglądów i opinii. Zogniskowane wywiady grupowe opierają się na wykorzystaniu dynamiki procesu grupowego, co w przypadku różnych grup respondentów, mogących konfrontować swoje doświadczenia, może być bardzo skuteczne. Wywiad tego typu zapewnia uzyskanie stosunkowo dużej ilości informacji w krótkim czasie. Ponadto, z uwagi na wspomnianą dynamikę grupy wywiad FGI sprzyja odkrywaniu różnych aspektów zjawisk i ujawnianiu ich kontekstu. Zapewnia to dużą trafność wewnętrzną narzędzia.</p> <p>Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, MRR, 2012.</p> <p>K. Pylak (red.), Podręcznik ewaluacji efektów projektów infrastrukturalnych, Warszawa, MRR, 2009.</p>	<p>Przed realizacją wywiadu zogniskowanego nastąpi identyfikacja potencjalnych uczestników dyskusji. Jak wskazano poniżej wezmą w nim udział przedstawiciele IP (Instytucja Pośrednicząca) oraz IZ (Instytucja Zarządzająca) RPO WO 2014-2020.</p> <p>Fokus będzie moderowany przez eksperta uczestniczącego w badaniu, który jednocześnie posiada duże doświadczenie w zakresie prowadzenia tego typu form. Dzięki temu, zminimalizowane zostanie ryzyko, gdzie dyskusja może potoczyć się w kierunku, który nie jest powiązany ściśle z celami i zakresem badania. Wywiad będzie moderowany w oparciu o przygotowany wcześniej scenariusz dyskusji.</p> <p>W razie trudności z bezpieczną realizacją metody FGI w związku z różnymi obiektywnymi okolicznościami wynikającymi z pandemii COVID-19, zakłada się zamianę tej metody na inną, alternatywną, np. na FGIO (wywiad zogniskowany online), wykorzystujący wyspecjalizowaną platformę internetową i prowadzony w czasie realnym</p>



<p><b>Uzasadnienie zastosowania</b></p> <p>Zarówno specyfika metody, jak i dobór respondentów (por. Dobór uczestników i ich struktura) przesądzają o tym, że metoda ta ma duże znaczenie z punktu widzenia oceny efektów wsparcia przedsiębiorstw i sektora B+R w ramach RPO WO 2014-2020.</p>	<p>przez moderatora w oparciu o przygotowany wcześniej scenariusz dyskusji.</p>
<p><b>Dobór uczestników i ich struktura</b></p> <p>Zostanie on przeprowadzony z przedstawicielami Instytucji Pośredniczącej (Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki) oraz Instytucji Zarządzającej RPO WO 2014-2020 (1 FGI). Biorąc pod uwagę zakres badania przewiduje się realizację badania w dwóch mniejszych grupach liczących od 5 do 10 osób. Proponuje się uwzględnienie w ramach jednego fokusa działań związanych z oceną działalności IOB (Działanie 2.3 RPO WO) oraz jednostek badawczo-naukowych (Działanie 1.2 RPO WO). W obrębie drugiego z wywiadów pod dyskusje poddana byłaby interwencja realizowana bezpośrednio w odniesieniu do przedsiębiorstw w ramach Działania 1.1., 2.1. i 2.4 RPO WO.</p> <p>Dobór respondentów będzie miał charakter celowy. Kryteria doboru będą uwzględniać ich wiedzę i doświadczenie, a także zakres ich obowiązków zawodowych. Wykonawca stworzy bazę potencjalnych respondentów i w oparciu o zdefiniowane kryteria podzieli ją na dwie części podstawową i rezerwową, co w przypadku problemów z dyspozycyjnością pozwoli na zaproszenie do udziału w badaniu innych, ale tak samo kompetentnych osób. Zgodnie z założeniami SOPZ uczestnicy FGI będą rekrutowani spośród następujących instytucji/jednostek organizacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ <b>Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego:</b> Departament Koordynacji Programów Operacyjnych (Referat Zarządzania Funduszami Strukturalnymi, Referat Przyjmowania EFRR, Referat Wdrażania);</li> <li>▪ <b>Jednostka Ewaluacyjna</b> – Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej (Referat Badań i Ewaluacji) – w charakterze obserwatora;</li> <li>▪ <b>Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki</b> – Dział Przyjmowania i Oceny Projektów, Dział Rozliczeń Projektów RPO Dział Instrumentów Finansowych, Dział RSI, Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera, Dział Wsparcia Przedsiębiorczości.</li> </ul> <p>Imienna lista uczestników zostanie ustalona w porozumieniu z przedstawicielami wymienionych wyżej instytucji i jednostek organizacyjnych, a następnie przedstawiona do akceptacji Zamawiającego przed rozpoczęcie badania.</p>	

### 3.5. Panel ekspertów (n=1)

Opis metody	Sposób zastosowania
<p>Panel ekspertów to technika polegająca na zebraniu grupy ekspertów, którzy w toku dyskusji wypracowują wspólną opinię na określony temat. W trakcie realizacji eksperci współpracują ze sobą na bieżąco i opracowują wspólny osąd. Ważną osobą jest tutaj moderator panelu, który musi umiejętnie poprowadzić dyskusję. Biorąc pod uwagę efektywność tej metody badawczej, optymalna liczba uczestników nie powinna być mniejsza niż 6 osób i większa niż 12-15 (chodzi o zachowanie dynamiki dyskusji oraz uwzględnienie indywidualnych stanowisk poszczególnych uczestników).</p> <p>Panel ekspertów jest powszechnie rekomendowany do oceny programów o innowacyjnym i złożonym charakterze.</p> <p>Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, MRR, 2012.</p> <p>K. Pylak (red.), Podręcznik ewaluacji efektów projektów infrastrukturalnych, Warszawa, MRR, 2009.</p>	<p>Panel ekspertów będzie realizowany zgodnie z zaleceniami metodologicznymi wypracowanymi przez Komisję Europejską w zakresie ewaluacji zjawisk społeczno-ekonomicznych. W pierwszej kolejności nastąpi identyfikacja potencjalnych ekspertów uczestniczących w panelu. Przed panelem eksperckim Wykonawca oprócz przekazania tzw. briefu (m.in. cel i zakres badań) dopuszcza przedłożenie ekspertom dokumentów i analiz, aby uzyskać bardziej pogłębione i przemyślane wnioski i rekomendacje. Panel będzie miał na celu wypracowanie praktycznych, możliwych do wdrożenia przez poszczególne instytucje rekomendacji.</p> <p>Kreatywny i interaktywny charakter warsztatów doprowadzić może do uzyskania rozwiązań wykraczających ponad standardowo przyjmowane sposoby działania, nietypowych, potencjalnie o dużej skuteczności i efektywności.</p> <p>Panel będzie moderowany przez eksperta uczestniczącego w badaniu, który jednocześnie posiada duże doświadczenie w zakresie prowadzenia tego typu form. Dzięki temu, zminimalizowane zostanie ryzyko, gdzie dyskusja może potoczyć się w kierunku, który nie jest powiązany ściśle z celami i zakresem badania. W uzasadnionym przypadku, tj. w sytuacji utrzymania się ograniczeń związanych z sytuacją epidemiczną, Wykonawca deklaruje możliwość zorganizowania warsztatów w formie spotkań online.</p>
<p><b>Uzasadnienie zastosowania</b></p> <p>W ramach przedmiotowego panelu przedyskutowane zostaną tabele wniosków i rekomendacji. Zgodnie z SOPZ opracowane i poddane pod dyskusję w trakcie panelu zostaną bowiem trzy tabele rekomendacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ <b>tabela nr 1</b> – dla perspektywy finansowej 2021-2027 nt. zasadnych do wdrożenia w województwie opolskim form wsparcia, limitów wsparcia i predestynowanych grup odbiorców tego wsparcia oraz w zakresie rozwiązań wymaganych do</li> </ul>	

<p>wprowadzenia w ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027;</p> <ul style="list-style-type: none"><li>▪ <b>tabela nr 2</b> – dla potrzeb OCRG – nt. wniosków wynikających z badania działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw w ramach regionalnych specjalizacji inteligentnych, które będą istotne z punktu widzenia kształtowania regionalnej polityki rozwoju innowacji w perspektywie;</li><li>▪ <b>tabela nr 3</b> – rekomendacje w zakresie działań regionalnych możliwych do realizacji przez różne podmioty, a minimalizujących skutki wynikające z pandemii COVID-19 w obszarze przedsiębiorczości/innovacyjności województwa opolskiego (jeśli nie wpisują się wprost w rekomendacje wypracowane w ramach tabel 1 i 2).</li></ul> <p>Spotkanie ukierunkowane będzie na wsparcie zespołu badawczego w wykorzystaniu wniosków i rekomendacji z badania oraz ocenę realności sposobów ich wdrożenia.</p>	
<p><b>Dobór uczestników i ich struktura</b></p> <p>W panelu udział weźmie od 10 do 15 osób. Dobór uczestników będzie miał charakter celowy i zostanie on zrealizowany w konsultacji z Zamawiającym.</p> <p>Zgodnie z założeniami SOPZ, do udziału w panelu wezmą udział co najmniej:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>▪ Przedstawiciele Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych.</li><li>▪ Przedstawiciele Jednostki Ewaluacyjnej.</li><li>▪ Przedstawiciele Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki.</li><li>▪ 2 ekspertów z zakresu innowacyjności gospodarki. Wybór oparty o kryteria doświadczenia, np.:<ul style="list-style-type: none"><li>• udział w tworzeniu, monitorowaniu, ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacji,</li><li>• praca w podmiocie wspierającym tworzenie innowacji – ośrodkach innowacji (np. inkubator przedsiębiorczości, hub innowacji),</li><li>• udział w min. 3-5 projektach badawczych obejmujących tematykę innowacji na poziomie min. regionu,</li></ul></li></ul>	

- doświadczenie w ocenie wniosków projektów o charakterze innowacyjnym (np. POIR 1.1.1. tzw. szybka ścieżka).
- 2 ekspertów z zakresu B+R. Wybór oparty o kryteria doświadczenia, np.:
  - praca w jednostce / komórce organizacyjnej odpowiedzialnej za realizację prac B+R (np. jednostki szkół wyższych, oddziały przedsiębiorstw B+R),
  - bezpośrednie zaangażowanie w projektach dotyczących realizacji prac B+R,
  - udział w min. 3-5 projektach ewaluacyjnych obejmujących zagadnienia B+R.

W przypadku ekspertów zewnętrznych wstępnie proponuje się ekspertów regionalnych znających specyfikę regionu, a także obszary wsparcia w ramach RPO WO 2014-2020 i PO IR 2014-2020:

- ekspert w zakresie działalności B+R – dr. hab. Iwona Szwach lub dr. Andrzej Krueger (ICSO Blachownia),
- ekspert w zakresie innowacyjności – dr. hab. inż. Jarosław Mamala (prezes Parku Naukowo-Technologicznego w Opolu) lub dr. hab. Joanna Hołub (ekspert w dziedzinie tworzenia agend badawczych, opisów metodyki badań i analiz, zarządzania strategicznego, procesowego, strategii innowacji, strategii marketingu innowacji i komercjalizacji).

Powyższa lista stanowi propozycję wyjściową. Finalna lista będzie możliwa do ustalenia na etapie rekrutacji (zależć będzie od dyspozycyjności, gotowości do podjęcia współpracy, etc.). Finalne propozycje ekspertów (potwierdzenie powyższych kandydatur bądź zaproponowanie innych) zostaną przedstawione po ustaleniu konkretnego terminu panelu eksperckiego.

### 3.6. Analiza ekonometryczna kosztów-korzyści

Opis metody	Sposób zastosowania
<p>Jako dodatkowa metoda badawcza zostanie wykorzystana analiza ekonometryczna kosztów i korzyści (<i>cost – benefit analysis</i>). Jest to forma analizy stosowana jest w celu oceny czy koszty danej interwencji (uruchomienia programu itp.) będą współmierne do korzyści, jakie przyniesie jej realizacja. Technika ta pomaga wyszukać rozwiązania, które zmierzać będą do maksymalizacji korzyści i minimalizacji kosztów. Może się także okazać, że koszty są na tyle wysokie, że realizacja interwencji jest nieopłacalna (np. w zakresie wybranych działań danego programu).</p> <p>Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, MRR, 2012.</p> <p>Teoria i Praktyka Ewaluacji Interwencji Publicznych. Podręcznik Akademicki, [red. K. Olejniczak, M. Kozak, B. Ledziona], Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008.</p>	<p>Jedną z metod realizacji analizy jest wyliczenie ilorazu całkowitych korzyści do całkowitych kosztów (B/C). Po stronie korzyści zostaną wykorzystane wartości osiągnięte oraz docelowe dla wskaźników produktu i rezultatu – kwantyfikacja korzyści generowanych przez projekty (na podstawie dostarczonego zestawienia aktualnego na dzień 31.12.2020 r.). Po stronie kosztów zostanie wykorzystana wartość dofinansowania (jako wkład publiczny do realizowanych przedsięwzięć).</p> <p>Schemat postępowania będzie następujący:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Scalenie baz beneficjentów oraz zestawienia z wartościami wskaźników.</li> <li>▪ Wyliczenie wartości B/C dla wszystkich wskaźników występujących w ewaluowanych działaniach, dla których są dane nt. wartości osiągniętych oraz docelowych (69 wskaźników).</li> <li>▪ Analiza porównawcza wartości B/C dla grupy wskaźników występujących w dużej liczbie projektów (min. 100). Lista wskaźników została wskazana poniżej. Analiza porównawcza zostanie dokonana pod względem wybranych przekrojów (np. lokalizacja, działanie – jeżeli dany wskaźnik występuje w więcej niż jednym, charakterystyka beneficjenta, regionalne inteligentne specjalizacje).</li> <li>▪ Wnioskowanie w oparciu o wyliczoną efektywność dofinansowanych projektów.</li> </ul>
<p><b>Dobór źródeł</b></p>	

Analiza kosztów i korzyści ma charakter analityczny. Zostanie oparta na podstawie zbioru danych dot. dofinansowanych projektów w ramach ewaluowanych działań 1.1 (85 projektów), 2.1 (152), 2.3 (6), 2.4 (112) RPO WO 2014-2020<sup>6</sup>. Dla tych działań zostało przypisanych łącznie 69 różnych wskaźników (43 produktu i 26 rezultatu). Część z tych wskaźników występuje w stosunkowo dużej grupie dofinansowanych projektów. Przykładowo wskaźnik „Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI 29)” występuje w 242 projektach, co umożliwia porównywanie wskaźnika B/C w różnych przekrojach (np. lokalizacja, działanie, charakterystyka beneficjenta, regionalne inteligentne specjalizacje). Jest też duża liczba wskaźników, która występuje w stosunkowo niewielkiej liczbie projektów (przykładowo dla 42 wskaźników liczba projektów, w których występują wynosi mniej niż 50). W takim przypadku możliwe jest wyliczenie wskaźnika B/C ogółem dla wszystkich projektów, niemniej jednak możliwości porównywania wskaźnika B/C we wspomnianych wyżej przekrojach są bardzo niskie. Z tego względu proponuje się wyliczyć wartość B/C dla wszystkich wskaźników. Natomiast porównania wartości B/C w różnych przekrojach dokonać na tych wskaźnikach, które występują w min. 100 projektach. Dotyczyć to będzie zatem następujących wskaźników:

- Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6) [zł]
- Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI 29) [przedsiębiorstwa]
- Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC]
- Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI 28) [przedsiębiorstwa]
- Liczba wprowadzonych innowacji procesowych [szt.]
- Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/procesów [zł]
- Liczba wprowadzonych innowacji produktowych [szt.]
- Liczba wprowadzonych innowacji nie technologicznych [szt.]
- Liczba kontraktów handlowych zagranicznych podpisanych przez przedsiębiorstwa wsparte w zakresie internacjonalizacji [szt.]
- Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym [szt.]
- Przychody ze sprzedaży produktów na eksport [zł]
- Liczba podpisanych kontraktów handlowych
- Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności [szt.]
- Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie doradztwa specjalistycznego [szt.]
- Liczba podmiotów wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne [szt.]

<sup>6</sup> Działanie 1.2 pominięto z uwagi na fakt, iż dofinansowane zostały jedynie 3 projekty, ponadto brak jest danych nt. osiągniętych i docelowych wartości wskaźników w zbiorze danych przekazanych przez Zamawiającego.



- Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe [szt.]

Na koniec warto zaznaczyć, iż w ramach działania 2.3 dofinansowanych zostało 6 projektów. Dla tego działania zostały przypisane wskaźniki nie występujące w pozostałych, które są objęte ewaluacją. Zatem w tym przypadku możliwe będzie wyliczenie wskaźników B/C, natomiast ewentualne porównania będą możliwe tylko indywidualnie pomiędzy beneficjentami.

#### Przykłady zastosowań w badaniach ewaluacyjnych

- Wykonanie badania ewaluacyjnego – oceny śródkresowej Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze”
- Ocena wpływu RPO WiM 2014-2020 na konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstw z województwa warmińsko-mazurskiego

#### Uzasadnienie zastosowania w odniesieniu do pytań badawczych

Wyniki zastosowania metody będą stanowić wartość dodaną dla następujących pytań badawczych (istotne rozszerzenie i/lub pogłębienie odpowiedzi):

- Grupa 1 pytań: (11) – weryfikacja czy wsparcie było bardziej efektywne w odniesieniu do wybranych specjalizacji.
- Grupa 1 pytań: pytania (14, 15, 16, 23) mają charakter rozstrzygający „czy”. Zastosowanie metody B/C pozwoli ocenić również efektywność wsparcia (kryterium ewaluacyjne). Analogiczna sytuacja dotyczy grupy 3 pytań (pytanie 1), grupy 4 pytań (2, 3), grupy 5 pytań (2, 3, 8).
- Grupa 6 pytań o charakterze horyzontalnym. Zastosowanie B/C umożliwi dokonanie porównania efektywności pomiędzy różnymi działaniami w obrębie wskaźników horyzontalnych dla RPO WO 2014-2020, co pozwoli na pogłębienie odpowiedzi na szereg pytań (4, 6, 9,

#### Uzasadnienie w odniesieniu do celów badawczych

Metoda wpisuje się w następujący cel główny badania:

- „analiza efektów wsparcia przedsiębiorstw” – metoda pozwoli na pogłębienie oceny wpływu przeprowadzonej interwencji na konkurencyjność, innowacyjność i internacjonalizację.

Ponadto metoda wpisuje się w cele szczegółowe:

- „f) zarekomendowaniu dla nowej perspektywy (...) formuł realizacji interwencji” oraz „zarekomendowaniu kierunków i instrumentów kreowania polityki innowacyjności” – wysokie wartości wskaźnika B/C uśrednionych dla danego działania, branży, wielkości beneficjentów, lokalizacji czy też obszaru priorytetowego stanowić mogą przesłankę do zwiększenia alokacji środków skierowanych do danej grupy potencjalnych beneficjentów (np. poprzez warunki obligatoryjne albo fakultatywne). Zatem wyniki analizy mogą przełożyć się na wartościowe



<p>12). Dodatkowo formułowanie rekomendacji w ramach pytania (14).</p>	<p>rekomendacje oparte na obiektywnych danych (faktach), które wpisują się we wspomniane cele.</p>
--	--

#### 4. Sposób realizacji badania

Kluczowym kryterium zaproponowanej koncepcji badania była logika procesu badawczego w naukach społecznych, w którym występuje faza **konfiguracji, eksploracji oraz diagnozy**. Jest to pewnego rodzaju schemat uwzględniających związki przyczynowo – skutkowe pomiędzy poszczególnymi elementami badania. Adaptacja tego schematu jest możliwa także dla niniejszego badania ewaluacyjnego, co zostało przedstawione poniżej. Należy jednocześnie podkreślić, że w złożonych i kompleksowych projektach badawczych (jak w tym przypadku), pewne fazy mogą się wzajemnie przenikać i powtarzać (np. konfiguracja badania na jego początku oraz po analizie danych z badań pierwotnych, na potrzeby ewentualnego korygowania scenariuszy wywiadów zogniskowanych czy wywiadów pogłębionych).

**W fazie konfiguracji** (etap opracowania raportu metodologicznego) nastąpiło pogłębienie problematyki badawczej, dzięki czemu możliwe było uszczegółowienie planu badawczego, opracowanie narzędzi badawczych znajdujących zastosowanie w pierwszym etapie badania (ankiety CATI/CAWI/PAPI, scenariusze wywiadów IDI) oraz stworzenie szablonów narzędzi / wstępnych wersji dla badań przewidzianych na dalszym etapie projektu (panel ekspertów czy wywiady fokusowe). Będzie to również wstęp do dalszych analiz. W tej fazie została bowiem dokonana wstępna analiza danych, co umożliwiło m.in. określenie luk informacyjnych, a w konsekwencji uzupełnienie zestawu źródeł.

Na początku **fazy eksploracji** nastąpi pogłębienie analizy danych zastanych, a także skompletowanie danych statystycznych na potrzeby późniejszej analizy. Faza eksploracji w dalszej części ma charakter terenowy – przeprowadzone zostaną badania ilościowe oraz jakościowe z kluczowymi grupami docelowymi. Uzyskane wyniki pozwolą wychwycić pewne zjawiska oraz trendy, jak również zidentyfikować podmioty mogące wnieść istotną wartość dodaną w ramach uczestnictwa w badaniach jakościowych (pogłębione wywiady indywidualne). W tej fazie zastosowanie znajdują przede wszystkim metody gromadzenia danych.

Faza eksploracji będzie się wiązać z zastosowaniem przewidzianych metod i technik badawczych. Sekwencyjność ich wykorzystania zagwarantuje z jednej strony odpowiednie zgłębienie tematu, z drugiej wykorzystanie efektów zastosowania jednej techniki w realizacji kolejnej. Jak wspomniano w części poświęconej metodyce badania bazowa dla całego procesu badawczego będzie analiza danych zastanych. Pozwoli ona przede wszystkim na zgromadzenie materiału badawczego umożliwiającego na udzielenie odpowiedzi na poszczególne z pytań badawczych. Dodatkowo będzie stanowić źródło danych ułatwiających nadanie kontekstu danym pierwotnym powstałym w efekcie zastosowania metod/technik badań ilościowych i jakościowych. W efekcie analiza danych zastanych będzie realizowana przez cały czas trwania procesu badawczego.

Kluczowa z punktu widzenia realizacji celów badania będzie realizacja badania metodą CAWI/CATI/PAPI, tj. dotarcie do beneficjentów i odbiorców wsparcia oferowanego

w ramach wybranych działań RPO WO 2014-2020 oraz PO IR 2014-2020. Dane uzyskane w trakcie badania będą, obok danych zastanych pozyskanych z różnego rodzaju źródeł, istotne dla udzielenia odpowiedzi na większość pytań badawczych. Na szczególną uwagę zasługują przy tym dane odnoszące się do sytuacji przedsiębiorstw w okresie pandemii Covid-19 oraz skutków jakie odczuwają one w efekcie narzuconych ograniczeń. Wyniki badania CAWI/CATI/PAPI będą w toku prac analitycznych pogłębione ustaleniami badawczymi wynikającymi z realizacji wywiadów pogłębionych.

**W fazie diagnozy** nastąpi opracowanie materiału empirycznego w oparciu o zgromadzony materiał badawczy. Zastosowanie znajdują przede wszystkim metody analizy danych (przedstawione w dalszej części raportu metodologicznego). Bazy z badań ilościowych zostaną sprawdzone i poddane analizom. Wywiady zostaną spisane w formie transkrypcji, a te przeanalizowane przy wykorzystaniu metod analizy treści. Ponadto na tym etapie zastosowane zostaną metody modelowania matematycznego, które umożliwią udzielenie odpowiedzi na niektóre z pytań badawczych. Po dokonaniu tych operacji dane zostaną skonfrontowane i porównane, na podstawie czego możliwe będzie formułowanie wniosków z badania. Na potrzeby formułowania wniosków, ich weryfikacji i interpretacji przeprowadzony zostanie panel ekspertów. Produktem tej fazy będzie **raport końcowy obejmujący wyniki badań oraz wnioski i rekomendacje** zgodnie z założeniami SOPZ.

#### 4.1. Logika zaproponowanej metodologii badania

Poniżej w formie tabelarycznej zestawiono powiązania występujące pomiędzy:

- pytaniami badawczymi oraz
- metodami/technikami badawczymi:
  - Analiza danych zastanych (DR)
  - Badania ankietowe CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 1.1. RPO WO oraz Działań: 1.1., 1.2., 2.1., 2.3. i 3.2. PO IR (CAWI/CATI/PAPI 1)
  - Badania ankietowe CAWI/CATI/PAPI z podmiotami B+R korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 1.2. RPO WO oraz Działań: 4.1. i 4.2. PO IR (CAWI/CATI/PAPI 2)
  - Badania ankietowe CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 2.1. RPO WO (CAWI/CATI/PAPI 3)
  - Badania ankietowe CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 2.3. RPO WO (CAWI/CATI/PAPI 4)
  - Badania ankietowe CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 2.4. RPO WO oraz Poddziałania 3.3.3. PO IR (CAWI/CATI/PAPI 5)
  - Indywidualne wywiady pogłębione (IDI)
  - Zogniskowane wywiady grupowe (FGI)
  - Panel ekspertów (PE)
  - Analiza ekonometryczna (AE)

Tego typu zestawienie stanowi swego rodzaju mapę drogową dla realizacji projektów badawczych, w tym ewaluacyjnych, wielokrotnie potwierdzając użyteczność w projektach wykonawczy. Macierz stanowi podstawę prac w całym cyklu realizacji badania, umożliwiając m.in.:

- opracowanie narzędzi badawczych, które nie pominą żadnego istotnego elementu badania.
- zarządzanie procesem badania w zakresie analizy kompletności gromadzonych danych oraz raportów.

Pytanie badawcze	Metody/techniki badawcze
<b>Identyfikacja i ocena potencjału badawczo-rozwojowego i innowacyjnego przedsiębiorstw (w tym MŚP) województwa opolskiego i ich współpracy z sektorem B+R oraz ocena interwencji w zakresie Działania 1.1 Innowacje w przedsiębiorstwach i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa</b>	
(1) Czy i w jakiej skali oraz zakresie w badanych przedsiębiorstwach, w latach 2014-2020, prowadzona była działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna? Jeśli nie była, to dlaczego? Czy w przyszłości taka działalność wewnątrz przedsiębiorstw będzie prowadzona?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1
(2) Czy i w jakiej skali, w latach 2014-2020, działalność B+R+I prowadzona była na zewnątrz przedsiębiorstw? Komu i dlaczego była powierzana (podmioty z regionu, kraju, zagranicy)?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1
(3) Czy i jakie przedsiębiorstwa, spośród badanych, posiadały w latach 2014-2020 zaplecze badawczo-rozwojowe i innowacyjne (w jakiej formie) i w jakiej skali (udział procentowy)?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1
(4) Jaki był potencjał kadrowy zaplecza B+R+I (profil wykształcenia, kompetencje pracowników, itp.) w latach 2014-2020? Czy brakowało specjalistów? Kogo? Jaki był potencjał zaplecza B+R, gdy idzie o aparaturę i sprzęt pod względem poziomu technologicznego? Jeśli brak było zaplecza B+R+I w przedsiębiorstwach to z jakiej przyczyny? Czy takie zaplecze jest potrzebne? Czy przedsiębiorstwa zamierzają w przyszłości takie zaplecze utworzyć?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1
(5) Jakie nakłady (w tys. zł, skala) przeznaczane były w przedsiębiorstwach na działalność badawczo-rozwojową i innowacje w latach 2014 -2020? Skąd pochodziły środki na działalność badawczo-rozwojową i innowacje w przedsiębiorstwach? Jakie było wykorzystanie środków według poszczególnych źródeł finansowania <sup>7</sup> i na co konkretnie zostały przeznaczone pieniądze? Jaka była łączna kwota wsparcia, jaką przedsiębiorstwa pozyskały na działalność B+R+I z programów UE na ten cel przeznaczonych w perspektywie finansowej 2014-2020 (w tys. zł)? Jeśli przedsiębiorstwa nie pozyskały wsparcia w perspektywie finansowej 2014-2020, to dlaczego?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1



<p>(6) Czy w przyszłości, w perspektywie finansowej 2021-2027, przedsiębiorstwa zamierzają się ubiegać o środki UE na działalność badawczo-rozwojową i innowacje? Jeśli tak, to na jaki cel oraz w ramach jakich programów UE? Jeśli nie, to dlaczego?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1</p>
<p>(7) Czy w badanych przedsiębiorstwach, w latach 2014 – 2020 wdrażano innowacje? Jeśli tak to jakie i dlaczego? Jeśli nie wdrażano innowacji to, dlaczego? Czy planowane jest wdrażanie innowacji w przyszłości? Jeśli tak, to jakich? Jeśli nie to, dlaczego?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1</p>
<p>(8) Czy badane przedsiębiorstwa współpracowały, w latach 2014-2020, z innymi podmiotami w zakresie B+R+I? Jeśli tak to z kim (np. sektor nauki, IOB, inne podmioty), jak wyglądała ta współpraca, czego dotyczyła, na jakich zasadach była realizowana, czy była sformalizowana? Czy współpraca ta będzie kontynuowana? Jeśli współpraca nie była podejmowana, to dlaczego? Czy byłaby taka potrzeba w przyszłości? Z kim, w jakim zakresie i na jakich zasadach przedsiębiorstwa chciałyby współpracować?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1</p>
<p>(9) Jakie jest aktualne zapotrzebowanie przedsiębiorstw na transfer innowacji z sektora B+R (z i spoza województwa opolskiego)?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1</p>
<p>(10) Czy przedsiębiorstwa korzystają z ulgi na B+R i/lub IP Box (opodatkowanie dochodów z komercjalizacji praw własności intelektualnej)? Jeśli nie korzystają, to dlaczego? Czy zamierzają korzystać w przyszłości?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1</p>
<p>(11) Czy działanie wsparło te sektory, w których region się specjalizuje lub ma potencjał do przyszłej specjalizacji?</p>	<p>DR, IDI, FGI, AE</p>
<p>(12) W jakim stopniu działanie skupiło się na przedsiębiorstwach lub sektorach gospodarki regionu borykających się z kłopotami dotyczącymi finansowania procesu powstawania innowacji/jego wybranych elementów?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1, IDI, FGI</p>
<p>(13) Czy finansowanie przyczyniło się do budowy i/lub rozbudowy i/lub zakupu wyposażenia dla zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach? Czy wsparcie przyczyniło się do trwałej poprawy zaplecza badawczego (infrastruktury badawczej/ kadra badawcza/inne)?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1, IDI, FGI</p>
<p>(14) Czy, w związku z rozwojem zaplecza B+R w przedsiębiorstwach (budowa i/lub rozbudowa i/lub zakup wyposażenia) w wyniku udzielonego wsparcia, nastąpiło zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw? W jaki sposób udzielone wsparcie wpłynęło na stopień intensywności prac B+R? Czy</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1, IDI, FGI, AE</p>

finansowanie zaplecza badawczo-rozwojowego (budowa i/lub rozbudowa i/lub zakup wyposażenia) zapewniło dodatkową działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach? Jeśli tak to jakiego rodzaju?	
(15) Czy finansowanie przyczyniło się do realizacji w przedsiębiorstwach, procesu powstawania innowacji (od pomysłu do rynku) lub wybranych elementów tego procesu tj. badań naukowych i przemysłowych, prac rozwojowych (w tym etap prac demonstracyjnych), linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych, pierwszej produkcji)? Jeśli tak, to czego konkretnie dotyczyło finansowanie?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1, IDI, FGI, AE
(16) Czy w związku z udzielonym wsparciem polegającym na sfinansowaniu, w ramach procesu powstawania innowacji, badań naukowych i przemysłowych i/lub prac rozwojowych, nastąpiło wdrożenie wyników tych badań/prac (B+R) do gospodarki? Jeśli tak, to w jakiej formie i w jaki sposób?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1, IDI, FGI, AE
(17) Czy i w jaki sposób udzielone wsparcie wpłynęło na zwiększenie wydatków przedsiębiorstw na działalność badawczo-rozwojową?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1, IDI
(18) Czy i w jaki sposób udzielone wsparcie przełożyło się na wyniki finansowe osiągnięte przez przedsiębiorstwo?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1, IDI
(19) Czy wyniki badań/prac B+R uzyskane w wyniku udzielonego wsparcia w opinii beneficjentów/ostatecznych odbiorców wsparcia doprowadziły do społecznych, gospodarczych lub środowiskowych korzyści regionu? Jeśli tak to jakich?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1, IDI, FGI
(20) Czy działanie zwiększyło umiejętności oraz specjalizację w przedsiębiorstwach i/lub w regionie?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1, IDI, FGI
(21) Czy otrzymane wsparcie przyczyniło się do rozwoju i wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw w regionie?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1, IDI, FGI
(22) Czy otrzymane wsparcie i efekty projektu poprawiły konkurencyjność przedsiębiorstw i zapewniły stabilność na rynku krajowym/międzynarodowym?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1, IDI, FGI
(23) Czy udzielone, w ramach projektów, wsparcie wpłynęło na utworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach? Jeśli tak, to ile nowych miejsc pracy przybyło i czy odpowiadają one wyzwaniom gospodarki regionu?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1, IDI, AE

<b>Identyfikacja i ocena potencjału badawczo-rozwojowego sektora B+R (jednostek naukowych, szkół wyższych) w województwie opolskim oraz ocena interwencji w zakresie Działania 1.2 Infrastruktura B+R i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania Zwiększone urynkowanie działalności badawczo-rozwojowej</b>	
(1) Jaki jest obecny potencjał sektora B+R w województwie opolskim? Czy oferta podmiotów tego sektora jest zgodna ze specyfiką i potrzebami regionalnej gospodarki?	DR, IDI, FGI
(2) Czy w latach 2014-2020 miała miejsce współpraca sektora B+R województwa opolskiego z przedsiębiorstwami, w tym MŚP z regionu/kraju/zagranicy? Czego ta współpraca dotyczyła oraz jakie formy współpracy dominowały i dlaczego? Czy i w jakim stopniu otrzymane przez jednostki naukowe/szkoły wyższe wsparcie finansowe z RPO WO 2014-2020 przyczyniło się do nawiązania/rozwoju współpracy z innymi podmiotami, w tym z sektorem przedsiębiorstw, a w szczególności MŚP? Czego ta współpraca dotyczyła?	DR, CAWI/CATI/PAPI 2, IDI
(3) Czy w latach 2014-2020 występowały problemy we współpracy między podmiotami sektora B+R a przedsiębiorstwami (w tym MŚP)? Jeśli tak, to jakie i jakie są przyczyny występowania tych problemów/barier i jak można im przeciwdziałać w przyszłości?	DR, CAWI/CATI/PAPI 2, IDI
(4) Czy wsparcie przyczyniło się do rozwoju/trwałej poprawy infrastruktury i wyposażenia B+R jednostek naukowych/szkół wyższych z regionu?	DR, CAWI/CATI/PAPI 2, IDI, FGI
(5) Czy można powiedzieć, że udzielone wsparcie (w zakresie infrastruktury i wyposażenia B+R) wpłynęło na zwiększenie aktywności jednostek naukowych/szkół wyższych z regionu w obszarze B+R, np. wzrost liczby prac B+R, zwiększenie naukowych i technologicznych możliwości ww. podmiotów w obszarze prac B+R, inne?	DR, CAWI/CATI/PAPI 2, IDI
(6) Czy w wyniku udzielonego wsparcia na infrastrukturę i wyposażenie B+R nastąpiła realizacja nowych prac i usług B+R w jednostkach naukowych/szkołach wyższych z regionu? Jeśli tak, to co było rezultatem prowadzonych prac (np. opracowanie nowych produktów/usług/procesów; wprowadzenie ulepszeń do istniejących produktów/usług/procesów; urynkowanie produktów/usług/procesów; inne prace – jakie?) i kto z nich korzystał?	DR, CAWI/CATI/PAPI 2, IDI

<p>(7) Czy można powiedzieć, że udzielone wsparcie przyczyniło się pośrednio/bezpośrednio do urynkowania/zwiększenia urynkowania działalność B+R prowadzonej przez jednostki naukowe/szkoły wyższe z regionu?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 2, IDI</p>
<p>(8) Czy otrzymane wsparcie zwiększyło specjalizację jednostek naukowych/szkół wyższych w regionie?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 2, IDI, FGI</p>
<p><b>Identyfikacja i ocena działalności innowacyjnej przedsiębiorstw (w tym MŚP) w województwie opolskim oraz ocena interwencji w zakresie Działania 2.1 Nowe produkty i usługi w MŚP i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania Zwiększenie zastosowania innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP</b></p>	
<p>(1) Czy w okresie 2014-2020, i w jakim stopniu w wyniku wsparcia, przedsiębiorstwa wprowadziły innowacje tj. wdrożyły nowy lub istotnie ulepszony produkt (wyrób lub usługę) / proces, nową metodę marketingu / organizacji w zakresie praktyk biznesowych, miejsca pracy bądź relacji ze środowiskiem? Jakiego rodzaju innowacji zostały wprowadzone (produktowe, procesowe, organizacyjne, marketingowe)? Ile czasu potrzebowały przedsiębiorstwa na ich wdrożenie? Czy i jakie korzyści przyniosły wdrożone innowacje? Czy były lub są jakieś bariery we wdrażaniu innowacji? Jeśli tak, to jakie? Jeśli w latach 2014-2020 nie wdrożono innowacji, to dlaczego?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 3, IDI, FGI, AE</p>
<p>(2) Czy i w jakim stopniu udzielone przedsiębiorstwom, w latach 2014-2020, wsparcie na wdrożenie innowacji produktowych, procesowych, organizacyjnych i marketingowych przełożyło się na zwiększenie poziomu zastosowania innowacji w tych przedsiębiorstwach i zwiększenie poziomu wdrożenia innowacji do działalności rynkowej przedsiębiorstw? Czy i w jakim stopniu sposób wykorzystania innowacji przyczynił się do rozwoju wspartych przedsiębiorstw.</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 3, IDI, FGI</p>
<p>(3) Czy przedsiębiorstwa w latach 2014-2020 posiadały patenty, prawa ochronne na wzory: przemysłowe, użytkowe, topografię układu scalonego, znak towarowy? Ile i jakie? Jeśli nie to, dlaczego? Czy podejmowano próby ochrony własności intelektualnej w przedsiębiorstwach? Jakiego rodzaju (spośród wymienionych poprzednio)? Jeśli nie, to dlaczego? Czy próby zamierza się podejmować w przyszłości? Jeśli tak, to jakie, jeśli nie, to dlaczego?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 3, IDI</p>

(4) Czy i w jakim stopniu działanie polegające na wsparciu inwestycji w nowoczesne maszyny/urządzenia oraz sprzęt produkcyjny wpłynęło na wprowadzenie na rynek nowych/ulepszonych produktów/usług?	DR, CAWI/CATI/PAPI 3, IDI
(5) Czy i w jakim stopniu udzielone wsparcie wpłynęło na zdolność przedsiębiorstw do utrzymania wysokiej dynamiki prowadzonej działalności innowacyjnej?	DR, CAWI/CATI/PAPI 3, IDI
(6) Czy i w jakim stopniu wsparcie przyczyniło się do zwiększenia skali działalności, wzrostu zasięgu oferty przedsiębiorstw? Jeśli tak to w jaki sposób, w jakiej skali? Co decyduje o konkurencyjności oferty przedsiębiorstw?	DR, CAWI/CATI/PAPI 3, IDI
(7) Czy i w jakim stopniu w wyniku udzielonego wsparcia nastąpił rozwój/wzrost współpracy między przedsiębiorstwami w oparciu o nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne (B2E)? Jeśli tak to w jakim zakresie?	DR, CAWI/CATI/PAPI 3, IDI
(8) Czy i w jakim stopniu udzielone wsparcie w zakresie informatyzacji wewnętrznej przedsiębiorstw, wykorzystującej najnowsze osiągnięcia technologiczne i organizacyjne wspomogło modernizację bieżącej działalności przedsiębiorstw (B2E)?	DR, CAWI/CATI/PAPI 3, IDI
(9) Czy i w jakim stopniu udzielone wsparcie w zakresie TIK pozytywnie wpłynęło na relację pomiędzy przedsiębiorstwami a jej klientami (B2C)? Jeśli tak, to co nowego dzięki takiej formie współpracy uzyskano?	DR, CAWI/CATI/PAPI 3, IDI
<b>Identyfikacja i ocena potencjału oraz oferty instytucji otoczenia biznesu w województwie opolskim, w tym związanej ze wspieraniem innowacyjności przedsiębiorstw (w tym MŚP) z terenu województwa opolskiego oraz ocena interwencji w zakresie Działania 2.3 Wzmocnienie otoczenia biznesu i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania Lepsze warunki do rozwoju MŚP</b>	
(1) Jaki był potencjał i oferta IOB w regionie w latach 2014-2020? Czy badane przedsiębiorstwa korzystały z oferty IOB w regionie? Jak badane przedsiębiorstwa oceniają ofertę/działania IOB w regionie w latach 2014-2020, w tym w kontekście poprawiania warunków i przyspieszania procesów rozwojowych przedsiębiorstw? Czy i w jakim stopniu oferta ta wpłynęła na prowadzenie/rozwijanie działalności B+R+I przez przedsiębiorstwa?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1, CAWI/CATI/PAPI 3, CAWI/CATI/PAPI 4, CAWI/CATI/PAPI 5, IDI, FGI
(2) Czy i w jaki sposób udzielone IOB wsparcie pozwoliło na rozszerzenie oferty usług świadczonych dla sektora przedsiębiorstw? O jakie nowe i/lub ulepszone (zaawansowane, wyspecjalizowane, udoskonalone)	DR, CAWI/CATI/PAPI 1, CAWI/CATI/PAPI 3,

<p>usługi dla przedsiębiorstw została rozszerzona oferta IOB w wyniku udzielonego wsparcia? Czy i w jakim stopniu, dzięki otrzymanemu przez IOB wsparciu, oferowane przez IOB usługi/wsparcie finansowe przyczyniło się do polepszenia warunków rozwoju badanych przedsiębiorstw, a przez to do zwiększenia ich zdolności do budowania i wzrostu przewagi konkurencyjnej, w tym na rynkach regionalnym/krajowym/międzynarodowym? Jakie czynniki miały wpływ na skuteczność udzielonego wsparcia?</p>	<p>CAWI/CATI/PAPI 4, CAWI/CATI/PAPI 5, IDI, FGI</p>
<p>(3) Czy odnotowano wzrost zainteresowania przedsiębiorstw ofertą IOB w kontekście udzielonego im wsparcia? Jaka była skala tego zainteresowania w przypadku nowych/ulepszonych usług wprowadzonych do oferty IOB dzięki udzielonemu wsparciu?</p>	<p>DR, IDI</p>
<p>(4) Czy i w jakim stopniu wsparcie udzielone IOB przyczyniło się do dostosowania do potrzeb przedsiębiorców i większej profesjonalizacji usług świadczonych przez te IOB? Czy przedsiębiorstwa zgłaszały popyt na inne usługi, które nie znajdowały się w ofercie wspartych IOB? Czy i w jakim stopniu w przedsiębiorstwach, które skorzystały z nowych i/lub ulepszonych usług wspartych IOB, nastąpiło zwiększenie zdolności przedsiębiorstwa do budowania i wzrostu przewagi konkurencyjnej na rynkach?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1, CAWI/CATI/PAPI 3, CAWI/CATI/PAPI 4, CAWI/CATI/PAPI 5, IDI, FGI</p>
<p>(5) Które z nowych i ulepszonych usług, wprowadzonych do oferty IOB dzięki udzielonemu wsparciu, okazały się najefektywniejsze/najmniej efektywne dla przedsiębiorstw i dlaczego?</p>	<p>DR, IDI</p>
<p>(6) Jak różnicują się efekty wsparcia w ramach działania biorąc pod uwagę różne cechy odbiorców wsparcia (przedsiębiorstw) – w tym np. przynależność do wybranych kategorii specjalizacji regionalnych, w tym inteligentnych specjalizacji, liczbę pracujących?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 4,</p>
<p>(7) W jaki sposób IOB powinny podnosić jakość oferowanych usług? W jakim kierunku powinny rozwijać się IOB-y, aby oferta dla przedsiębiorstw była kompleksowa, optymalna i wysokiej jakości? Jak powinno wyglądać otoczenie biznesu, aby było atrakcyjne dla przedsiębiorców? Jakie są oczekiwane preferencje przedsiębiorstw?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1, CAWI/CATI/PAPI 3, CAWI/CATI/PAPI 4, CAWI/CATI/PAPI 5, IDI, FGI</p>
<p><b>Identyfikacja i ocena współpracy gospodarczej przedsiębiorstw (w tym MŚP), z województwa opolskiego w wymiarze krajowym i międzynarodowym oraz ocena interwencji w zakresie Działania 2.4 Współpraca gospodarcza i promocja, i stopnia realizacji celu szczegółowego Działania Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP</b></p>	



(1) Czy badane przedsiębiorstwa współpracowały gospodarczo z innymi podmiotami, w tym MŚP, z regionu, kraju, zagranicy w latach 2014-2020? Jaki jest aktualny potencjał badanych przedsiębiorstw do prowadzenia/rozwijania współpracy gospodarczej w wymiarze krajowym i międzynarodowym i jak wyglądał ten potencjał w latach 2014-2020?	DR, CAWI/CATI/PAPI 5
(2) Czy i w jakim stopniu w wyniku wsparcia w badanych przedsiębiorstwach nastąpiło opracowanie nowych (a także aktualizacji/modyfikacji istniejących) modeli biznesowych, w tym strategii dla działań międzynarodowych, otwarcie nowych kanałów biznesowych, dywersyfikacja geograficzna/lub sektorowa przedsiębiorstwa?	DR, CAWI/CATI/PAPI 5
(3) Czy i w jakim stopniu w wyniku wsparcia nastąpiła/zwiększyła się internacjonalizacja badanych przedsiębiorstw? Czy wsparcie współpracy międzynarodowej zaowocowało rozwojem/zwiększeniem poziomu wymiany handlowej z zagranicą (np. podpisanie/wzrostem liczby podpisanych kontraktów handlowych)?	DR, CAWI/CATI/PAPI 5
(4) Czy i w jakim stopniu w wyniku wsparcia nastąpiła współpraca gospodarcza przedsiębiorstw na poziomie krajowym? Jeśli tak to w jakim wymiarze?	DR, CAWI/CATI/PAPI 5
(5) Czy interakcje, nawiązane dzięki wsparciu, z nowymi partnerami krajowymi/zagranicznymi zmieniły kierunek rozwoju przedsiębiorstw? Jeśli tak to w jakim zakresie? Czy można zaobserwować wpływ ekonomiczny ze względu na dywersyfikację geograficzną/lub sektorową przedsiębiorstw?	DR, CAWI/CATI/PAPI 5
(6) Czy udzielone wsparcie przyczyniło się do promocji przedsiębiorstw w kraju/za granicą?	DR, CAWI/CATI/PAPI 5
(7) Czy dzięki wsparciu zwiększyła się efektywność funkcjonowania przedsiębiorstw, a tym samym czy zwiększyła się jego konkurencyjność i pozycja na rynku?	DR, CAWI/CATI/PAPI 5
(8) Czy i w jakim stopniu w wyniku wsparcia w przedsiębiorstwach nastąpił wzrost zatrudnienia?	DR, CAWI/CATI/PAPI 5
<b>Zakres tematyczny horyzontalnych (przekrojowych) pytań badawczych dotyczących przedsiębiorstw (w tym MŚP), sektora B+R, IOB z województwa opolskiego, korzystających ze wsparcia w ramach działań 1.1., 1.2, 2.1, 2.3, 2.4 RPO WO 2014-20<sup>7</sup></b>	

<sup>7</sup> W celu odpowiedzi na pytania przypisane do przedmiotowego obaru analizie zostaną poddane wyniki uzyskane przy pomocy wszystkich narzędzi badawczych i częściowe odpowiedzi na pytania badawcze sformułowane w pozostałych obszarach.

<p>(1) Czy realizacja projektów w ramach analizowanych Działañ/Poddziałañ przyczyniła się do pobudzenia przedsiębiorczości w regionie i czy znalazło to swoje odzwierciedlenie we wzroście konkurencyjności opolskich przedsiębiorstw?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE</p>
<p>(2) Czy dzięki podejmowanym działaniom poprawia się rozpoznawalność regionu?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE</p>
<p>(3) Czy interwencje realizowane w ramach RPO WO 2014-2020 są użyteczne w kontekście zdiagnozowanych potrzeb i problemów sektora przedsiębiorstw w regionie oraz przynoszą zakładane efekty?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE</p>
<p>(4) W jakim stopniu proponowane w ramach RPO WO 2014-2020 wsparcie MŚP i sektora B+R przyczyniło się do poprawy sytuacji przedsiębiorstw?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE, AE</p>
<p>(5) Jakie czynniki warunkują udział MŚP w możliwych do realizacji projektach w ramach RPO WO 2014-2020? Czy występuje zależność między skutecznością wsparcia a formą i rodzajem wsparcia (typem projektu), branżą przedsiębiorstwa, fazą rozwoju wspartych przedsiębiorstw, aktywnością patentową, współpracą z sektorem nauki, stopniem świadomości korzyści z działalności innowacyjnej i B+R, jakością produktów itp.?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE</p>
<p>(6) Które z dostępnych form wsparcia nie przyniosły założonych rezultatów, a osiągnięte efekty wystąpiłyby również bez wsparcia publicznego?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE, AE</p>
<p>(7) Jakie bariery wynikające z zasad realizacji analizowanych Działañ/Poddziałañ w ramach RPO WO 2014-2020 identyfikują przedsiębiorcy? Czy mają one wpływ na efektywność realizowanego wsparcia? Jakie działania mogą być podejmowane w celu ich rozwiązania?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE</p>
<p>(8) Czy możliwość uzyskania wsparcia przyczyniła się do rozpoczęcia działalności innowacyjnej przez przedsiębiorstwa, które wcześniej nie prowadziły takiej działalności lub intensyfikacji działalności innowacyjnej w przypadku przedsiębiorstw, które wcześniej prowadziły taką działalność?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE</p>
<p>(9) Czy efekty wsparcia różnicują się w ramach wybranych regionalnych inteligentnych specjalizacji, jeśli tak, to w jaki sposób? Czy przyjęte do realizacji projekty mają realny wpływ na pozytywną zmianę w obszarach wskazanych jako inteligentne specjalizacje?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE, AE</p>

(10) Jakie jest zapotrzebowanie MŚP na wsparcie, które nie wymaga bezpośredniego transferu finansowego (wsparcie niefinansowe)?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE
(11) Czy wsparcie w ramach RPO WO 2014-2020 jest użyteczne w kontekście barier utrudniających działalność eksportową opolskich przedsiębiorstw?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE
(12) Jaki jest wpływ interwencji realizowanych w ramach RPO WO 2014-2020 na zwiększenie stopnia internacjonalizacji opolskich przedsiębiorstw?	DR, CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE, AE
(13) Czy wsparcie skierowane do MŚP korzystających z usług IOB przełożyło się na zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i umożliwiło im uczestnictwo w procesach wzrostu oraz innowacji? W jakim zakresie?	CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE
(14) Jakie modyfikacje należałoby wprowadzić w działaniach w ramach RPO WO 2014-2020 oferujących wsparcie przedsiębiorcom, pod kątem interwencji planowanych w perspektywie finansowej 2021-2027? Czy są nowe rekomendowane działania do podejmowania w latach 2021-2027 mające na celu rozwój konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw w województwie opolskim (np. bon na innowacje dla MŚP)?	CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE, AE
(15) Jaka jest charakter i skala potrzeb przedsiębiorstw (w tym MŚP), sektora B+R, IOB z województwa opolskiego, do 2030 roku, w stosunku do projektowanego w tym zakresie wsparcia w ramach Funduszy Unii Europejskiej dla Opolskiego 2021-2027?	CAWI/CATI/PAPI 1-5, PE
<b>Diagnoza i analiza skutków odczuwanych przez przedsiębiorstwa (w tym MŚP i w ramach regionalnych specjalizacji inteligentnych) z terenu województwa opolskiego w kontekście światowej pandemii COVID-19 i wprowadzonych czasowych barier w aktywności gospodarczej wraz z identyfikacją działań zaradczych potrzebnych do wdrożenia na poziomie regionalnym (m.in. w ramach Funduszy Unii Europejskiej dla Opolskiego 2021-2027)</b>	
(1) Czy i w jakim stopniu światowa pandemia COVID-19, w tym wprowadzenie tymczasowych ograniczeń w aktywności gospodarczej, wpłynęło na kondycję i funkcjonowanie przedsiębiorstw (w tym MŚP) z terenu województwa opolskiego w 2020 r., pod kątem: <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ płynności finansowej;</li> <li>▪ zatrudnienia i systemu wynagrodzeń;</li> </ul>	DR, CAWI/CATI/PAPI 1, CAWI/CATI/PAPI 3, CAWI/CATI/PAPI 4, CAWI/CATI/PAPI 5

<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wymiany handlowej z zagranicą (w tym w przypadku branż uzależnionych w woj. opolskim od importu i/ lub eksportu);</li> <li>▪ popytu krajowego na oferowane produkty/usługi;</li> <li>▪ wprowadzonych zmian w cenach dóbr/usług;</li> <li>▪ inwestycji innowacji (wdrożenia nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi) lub procesu, nowej metody organizacyjnej lub nowej metody marketingowej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub w stosunkach z otoczeniem; według definicji z Podręcznika Oslo..., OECD)</li> </ul>	
<p>(2) W jakim stopniu wprowadzone ograniczenia wpłynęły na realizowane / zaplanowane do realizacji działania przedsiębiorstw (w tym MŚP) w obszarze B+R i innowacji oraz współpracy ze sferą nauki?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1, CAWI/CATI/PAPI 3, CAWI/CATI/PAPI 4, CAWI/CATI/PAPI 5</p>
<p>(3) Czy w jakim stopniu przedsiębiorstwa z woj. opolskiego korzystały/zamierzają skorzystać z zewnętrznych „antykrzysowych” form wsparcia oraz jakie jest źródło tego wsparcia (regionalne, krajowe, unijne)<sup>8</sup>? Jaka jest ocena tych działań i czy uzyskane wsparcie wpłynęło na utrzymanie płynności finansowej, obniżenie zobowiązań kosztowych, zachowanie dotychczasowego poziomu zatrudnienia/ochronę miejsc pracy, itp.?</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1, CAWI/CATI/PAPI 3, CAWI/CATI/PAPI 4, CAWI/CATI/PAPI 5</p>
<p>(4) Czy przedsiębiorstwa wdrożyły własne „strategie radzenia sobie” ze skutkami trwającej pandemii COVID-19 i gospodarczego lockdown’u? Jeśli tak to jakie działania wdrożyły/planują wdrożyć przedsiębiorstwa</p>	<p>DR, CAWI/CATI/PAPI 1, CAWI/CATI/PAPI 3, CAWI/CATI/PAPI 4, CAWI/CATI/PAPI 5</p>

<sup>8</sup>Np. w zakresie: finansowania wynagrodzenia pracowników podczas postoiu ekonomicznego, wakacji kredytowych, przesunięć terminu płatności danin publicznych i rocznej deklaracji podatkowej oraz wprowadzenia dodatkowego zasiłku opiekuńczego; możliwości odroczenia płatności składek ZUS; mechanizmów korzystniejszego rozliczenia tegorocznej straty czy też przedłużenia spłaty kredytów obrotowych; gwarancji finansowych i kredytów preferencyjnych; innych instrumentów wspierających płynność przedsiębiorstw, ochronę pracowników przed utratą pracy i dochodów – w tym promowanie systemów pracy w zmniejszonym wymiarze czasu, programów doskonalenia zawodowego i nabywania nowych kwalifikacji, polityki służącej utrzymaniu miejsc pracy i kompetencji zawodowych pracowników, wsparcia zwalnianych pracowników i osób samozatrudnionych.



Fundusze Europejskie  
Program Regionalny



Rzeczpospolita  
Polska



OPOLSKIE

Unia Europejska  
Europejskie Fundusze  
Strukturalne i Inwestycyjne



## 4.2. Podejście badawcze

Osiągnięcie założonych w badaniu celów szczegółowych będzie wymagało zastosowania odpowiedniej konfiguracji założonych na potrzeby niniejszego badania metod i technik badawczych.

### 4.2.1. Identyfikacja i ocena potencjału badawczo-rozwojowego i innowacyjnego przedsiębiorstw (w tym MŚP) województwa opolskiego i ich współpracy z sektorem B+R oraz ocena interwencji w zakresie Działania 1.1 Innowacje w przedsiębiorstwach i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa

Na potrzeby tego celu badawczego zostaną wykorzystane następujące metody i techniki badawcze:

- analiza danych zastanych
- badanie CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 1.1. RPO WO oraz Działań: 1.1., 1.2., 2.1., 2.3. i 3.2. PO IR,
- wywiady pogłębione
- wywiad fokusowy,
- analiza ekonometryczna kosztów i korzyści.

W ramach **analizy danych zastanych** na potrzeby niniejszego celu szczegółowego zostaną wykorzystane następujące grupy źródeł:

- dokumentacja programowa i aplikacyjna programów operacyjnych;
- statystyka publiczna;
- dokumentacja programów i bazy danych programów europejskich na rzecz innowacji i konkurencyjności;
- raporty badawcze, ewaluacyjne i analityczne w obszarach tematycznych: konkurencyjność przedsiębiorstw, innowacyjność, B+R, ośrodki innowacji, instytucje otoczenia biznesu, wsparcie publiczne innowacji oraz B+R, na poziomie regionalnym i krajowym;
- opracowania naukowe, literatura przedmiotowa dla obszarów tematycznych: konkurencyjność przedsiębiorstw, innowacyjność, B+R, ośrodki innowacji, instytucje otoczenia biznesu, wsparcie publiczne innowacji oraz B+R.

W kontekście badania ilościowego wykorzystane zostaną wyniki badania realizowanego wśród przedsiębiorstw będących beneficjentami działania 1.1. RPO WO oraz powiązanych zakresowo Działań: 1.1., 1.2., 2.1., 2.3. i 3.2. PO IR. Na potrzeby analizy zostaną wykorzystane obserwacje i wnioski z wywiadów z beneficjentami działania 1.1., tj. reprezentantem Województwa Opolskiego oraz Banku Gospodarstwa Krajowego, jak również Koordynatorem naukowym RSI WO. Uzupełnieniem będą wnioski z dyskusji toczonej w trakcie tego badania z dwóch założonych wywiadów fokusowych, w których pod



dyskusję poddana zostanie interwencja realizowana bezpośrednio w odniesieniu do przedsiębiorstw w ramach Działania 1.1., 2.1. i 2.4 RPO WO.

Istotna z punktu widzenia osiągnięcia przedmiotowego celu szczegółowego będzie analiza ekonometryczna kosztów i korzyści. Zgodnie z opisem zastosowania metody (por. rozdział 3.6.) metoda ta pozwoli na pogłębienie oceny wpływu przeprowadzonej interwencji na konkurencyjność oraz innowacyjność przedsiębiorstw, w tym weryfikacji czy wsparcie było bardziej efektywne w odniesieniu do wybranych specjalizacji czy porównanie efektywności pomiędzy różnymi działaniami w obrębie wskaźników horyzontalnych dla RPO WO 2014-2020.

W finalnym etapie prac badawczych przeprowadzony zostanie panel ekspercki, który pozwoli na wypracowanie w odniesieniu do tego obszaru analitycznych stosownych rekomendacji.

#### **4.2.2. Identyfikacja i ocena potencjału badawczo-rozwojowego sektora B+R (jednostek naukowych, szkół wyższych) w województwie opolskim oraz ocena interwencji w zakresie Działania 1.2 Infrastruktura B+R i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania Zwiększone urynkowanie działalności badawczo-rozwojowej**

Na potrzeby tego celu badawczego zostaną wykorzystane następujące metody i techniki badawcze:

- analiza danych zastanych
- badanie CAWI/CATI/PAPI z podmiotami B+R korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 1.2. RPO WO oraz Działań: 4.1. i 4.2. PO IR,
- wywiady pogłębione,
- wywiad fokusowy.

W ramach **analizy danych zastanych** na potrzeby niniejszego celu szczegółowego zostaną wykorzystane następujące grupy źródeł:

- raporty badawcze, ewaluacyjne i analityczne w obszarach tematycznych: konkurencyjność przedsiębiorstw, innowacyjność, B+R, ośrodki innowacji, instytucje otoczenia biznesu, wsparcie publiczne innowacji oraz B+R, na poziomie regionalnym i krajowym;
- dokumenty i opracowania o charakterze formalnym;
- statystyka publiczna;
- dokumentacja programowa i aplikacyjna programów operacyjnych;
- dokumentacja programów i bazy danych programów europejskich na rzecz innowacji i konkurencyjności;
- strony internetowe/ogólnodostępne katalogi jednostek naukowych i ośrodków innowacji w województwie opolskim.

W kontekście badania ilościowego wykorzystane zostaną wyniki badania realizowanego wśród podmiotów B+R będących beneficjentami działania 1.2. RPO WO oraz powiązanych zakresowo Działania: 4.1. i 4.2. PO IR. Na potrzeby analizy wykorzystane zostaną obserwacje i wnioski z wywiadów z beneficjentami działania 1.2., tj. reprezentantem Uniwersytetu Opolskiego oraz Politechniki Opolskiej, jak również Koordynatorem naukowym RSI WO. Uzupełnieniem będą wnioski z dyskusji toczonej w trakcie tego badania z dwóch założonych wywiadów fokusowych, w trakcie których pod dyskusję poddana zostanie interwencja realizowana bezpośrednio w odniesieniu do przedsiębiorstw w ramach Działania 1.2. i 2.3. RPO WO.

W finalnym etapie prac badawczych przeprowadzony zostanie panel ekspercki, który pozwoli na wypracowanie w odniesieniu do tego obszaru analitycznych stosownych rekomendacji.

#### **4.2.3. Identyfikacja i ocena działalności innowacyjnej przedsiębiorstw (w tym MŚP) w województwie opolskim oraz ocena interwencji w zakresie Działania 2.1 *Nowe produkty i usługi w MŚP* i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania *Zwiększenie zastosowania innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP***

Na potrzeby tego celu badawczego zostaną wykorzystane następujące metody i techniki badawcze:

- analiza danych zastanych
- badanie CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 2.1. RPO WO,
- wywiady pogłębione,
- analiza ekonometryczna kosztów i korzyści,
- wywiad fokusowy.

W ramach **analizy danych zastanych** na potrzeby niniejszego celu szczegółowego zostaną wykorzystane następujące grupy źródeł:

- statystyka publiczna;
- raporty badawcze, ewaluacyjne i analityczne w obszarach tematycznych: konkurencyjność przedsiębiorstw, innowacyjność, B+R, ośrodki innowacji, instytucje otoczenia biznesu, wsparcie publiczne innowacji oraz B+R, na poziomie regionalnym i krajowym;
- dokumentacja programowa i aplikacyjna programów operacyjnych;
- dokumentacja programów i bazy danych programów europejskich na rzecz innowacji i konkurencyjności;
- opracowania naukowe, literatura przedmiotowa dla obszarów tematycznych: konkurencyjność przedsiębiorstw, innowacyjność, B+R, ośrodki innowacji, instytucje otoczenia biznesu, wsparcie publiczne innowacji oraz B+R.

W kontekście badania ilościowego wykorzystane zostaną wyniki badania zrealizowanego wśród przedsiębiorstw będących beneficjentami działania 2.1. RPO WO. Na potrzeby analizy zostaną wykorzystane obserwacje i wnioski z wywiadów z beneficjentami poddziałania 2.1.1., tj. reprezentantem Banku Gospodarstwa Krajowego, jak również Koordynatorem naukowym RSI WO. Uzupełnieniem będą wnioski z dyskusji toczonyj w trakcie tego badania z dwóch założonych wywiadów fokusowych, w trakcie których pod dyskusje poddana zostanie interwencja realizowana bezpośrednio w odniesieniu do przedsiębiorstw w ramach Działania 1.1., 2.1. i 2.4 RPO WO.

Istotna z punktu widzenia osiągnięcia przedmiotowego celu szczegółowego będzie analiza ekonometryczna kosztów i korzyści. Zgodnie z opisem zastosowania metody (por. rozdział 3.6.) metoda ta pozwoli na pogłębienie oceny wpływu przeprowadzonej interwencji na działalność innowacyjną przedsiębiorstw (w szczególności w zakresie liczby wprowadzanych innowacji).

W finalnym etapie prac badawczych przeprowadzony zostanie panel ekspercki, który pozwoli na wypracowanie w odniesieniu do tego obszaru analitycznych stosownych rekomendacji.

#### **4.2.4. Identyfikacja i ocena potencjału oraz oferty instytucji otoczenia biznesu w województwie opolskim, w tym związanej ze wspieraniem innowacyjności przedsiębiorstw (w tym MŚP) z terenu województwa opolskiego oraz ocena interwencji w zakresie Działania 2.3 *Wzmocnienie otoczenia biznesu* i stopnia osiągnięcia celu szczegółowego Działania *Lepsze warunki do rozwoju MŚP***

Na potrzeby tego celu badawczego zostaną wykorzystane następujące metody i techniki badawcze:

- analiza danych zastanych,
- badanie CAWI/CATI/ PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 1.1. RPO WO oraz Działania: 1.1., 1.2., 2.1., 2.3. i 3.2. PO IR,
- badanie CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 2.1. RPO WO,
- badanie CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 2.3. RPO WO,
- badanie CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 2.4. RPO WO oraz Poddziałania 3.3.3. PO IR,
- wywiady pogłębione,
- analiza ekonometryczna kosztów i korzyści,
- wywiad fokusowy.

W ramach **analizy danych zastanych** na potrzeby niniejszego celu szczegółowego zostaną wykorzystane następujące grupy źródeł:

- dokumentacja programowa i aplikacyjna programów operacyjnych;

- statystyka publiczna;
- dokumentacja programów i bazy danych programów europejskich na rzecz innowacji i konkurencyjności;
- raporty badawcze, ewaluacyjne i analityczne w obszarach tematycznych: konkurencyjność przedsiębiorstw, innowacyjność, B+R, ośrodki innowacji, instytucje otoczenia biznesu, wsparcie publiczne innowacji oraz B+R, na poziomie regionalnym i krajowym;
- opracowania naukowe, literatura przedmiotowa dla obszarów tematycznych: konkurencyjność przedsiębiorstw, innowacyjność, B+R, ośrodki innowacji, instytucje otoczenia biznesu, wsparcie publiczne innowacji oraz B+R.

W kontekście badania ilościowego wykorzystane zostaną wyniki badania realizowanego wśród przedsiębiorstw będących beneficjentami działań: 1.1, 2.1, 2.3. oraz 2.4. RPO WO oraz powiązanych zakresowo działań/poddziałów PO IR. W każdym z kwestionariuszy przewidzianych do badania wymienionych grup przewidziano bowiem część poświęconą współpracy z IOB. Na potrzeby analizy zostaną wykorzystane obserwacje i wnioski z wywiadów z beneficjentem działania 2.3., tj. reprezentantem Województwa Opolskiego oraz Powiatu Kluczborskiego (Kluczborskiego Inkubatora Przedsiębiorczości), jak również Koordynatorem naukowym RSI WO. Uzupełnieniem będą wnioski z dyskusji toczącej w trakcie obydwu z założonych wywiadów fokusowych.

W finalnym etapie prac badawczych przeprowadzony zostanie panel ekspercki, który pozwoli na wypracowanie w odniesieniu do tego obszaru analitycznych stosownych rekomendacji.

#### **4.2.5. Identyfikacja i ocena współpracy gospodarczej przedsiębiorstw (w tym MŚP) z województwa opolskiego w wymiarze krajowym i międzynarodowym oraz ocena interwencji w zakresie Działania 2.4 *Współpraca gospodarcza i promocja* oraz stopnia realizacji celu szczegółowego Działania *Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP***

Na potrzeby tego celu badawczego zostaną wykorzystane następujące metody i techniki badawcze:

- analiza danych zastanych
- badanie CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 2.4. RPO WO oraz Poddziałania 3.3.3. PO IR
- wywiad fokusowy.

W ramach **analizy danych zastanych** na potrzeby niniejszego celu szczegółowego zostaną wykorzystane następujące grupy źródeł:

- dokumentacja programowa i aplikacyjna programów operacyjnych;
- statystyka publiczna;

- dokumentacja programów i bazy danych programów europejskich na rzecz innowacji i konkurencyjności;
- raporty badawcze, ewaluacyjne i analityczne w obszarach tematycznych: konkurencyjność przedsiębiorstw, innowacyjność, B+R, ośrodki innowacji, instytucje otoczenia biznesu, wsparcie publiczne innowacji oraz B+R, na poziomie regionalnym i krajowym;
- opracowania naukowe, literatura przedmiotowa dla obszarów tematycznych: konkurencyjność przedsiębiorstw, innowacyjność, B+R, ośrodki innowacji, instytucje otoczenia biznesu, wsparcie publiczne innowacji oraz B+R.

W kontekście badania ilościowego wykorzystane zostaną wyniki badania zrealizowanego wśród przedsiębiorstw będących beneficjentami działania 2.4. RPO WO oraz Poddziałania 3.3.3. PO IR. Uzupełnieniem będą wnioski z dyskusji toczonyj w trakcie tego badania z dwóch założonych wywiadów fokusowych, w których pod dyskusję poddana zostanie interwencja realizowana bezpośrednio w odniesieniu do przedsiębiorstw w ramach Działania 1.1., 2.1. i 2.4 RPO WO.

Istotna z punktu widzenia osiągnięcia przedmiotowego celu szczegółowego będzie analiza ekonometryczna kosztów i korzyści. Zgodnie z opisem zastosowania metody (por. rozdział 3.6.) metoda ta pozwoli na pogłębienie oceny wpływu przeprowadzonej interwencji internacjonalizacji przedsiębiorstw (w szczególności w zakresie liczby podpisanych kontraktów handlowych).

W finalnym etapie prac badawczych przeprowadzony zostanie panel ekspercki, który pozwoli na wypracowanie w odniesieniu do tego obszaru analitycznych stosownych rekomendacji.

#### **4.2.6. Zarekomendowanie dla nowej perspektywy finansowej 2021-2027 form realizacji interwencji, w tym zasadnych do wdrożenia w województwie opolskim form wsparcia, a także predestynowanych do objęcia wsparciem grup odbiorców**

#### **4.2.7. Zarekomendowanie kierunków i instrumentów kreowania polityki innowacyjności w regionie, w szczególności na rzecz wzmacniania obszarów priorytetowych w ramach RSI oraz identyfikacji nowych nisz rozwojowych**

Realizacja celów badawczych związanych z opracowaniem rekomendacji ma charakter konkluzywny. Wypracowanie rekomendacji będzie pochodną wykorzystania efektów zastosowania wniosków z analiz bazujących na wykorzystaniu wszystkich metod/technik badawczych przewidzianych dla przedmiotowego badania. W efekcie prac analitycznych powstaną dwie tabele rekomendacji:

- **Tabela nr 1** – dla perspektywy finansowej 2021-2027 nt. zasadnych do wdrożenia w województwie opolskim form wsparcia, limitów wsparcia i predestynowanych grup odbiorców tego wsparcia oraz w zakresie rozwiązań wymaganych do

wprowadzenia do Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027. Tabela będzie miała formę zgodną z założeniami wskazanymi w *Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności 2014-2020* (sekcja 3.4.2. System Wdrażania Rekomendacji)<sup>9</sup>;

Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia rekomendacji	Klasa rekomendacji <sup>10</sup>
wraz ze wskazaniem strony w raporcie	wraz ze wskazaniem strony w raporcie	instytucja odpowiedzialna za wdrożenie zalecenia	syntetyczne przedstawienie sposobu wdrożenia rekomendacji	data dzienna kończąca dany kwartał	

- **Tabela nr 2** – dla potrzeb OCRG – nt. wniosków wynikających z badania działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw w ramach regionalnych specjalizacji inteligentnych, które będą istotne z punktu widzenia kształtowania regionalnej polityki rozwoju innowacji w perspektywie 2020+; rekomendacje muszą wskazywać kierunki działań, których wdrożenie zapewni dalszy rozwój obecnie funkcjonującym obszarom przewag i jednocześnie będzie stymulować i wzmacniać powstawanie nowych specjalizacji; forma tej tabeli zostanie doprecyzowana we współpracy z OCRG na etapie realizacji badania (jeśli nie wpisują się wprost w rekomendacje wypracowane w ramach tabeli 1).

<sup>9</sup> [https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/64971/Wytyczne\\_w\\_zakresie\\_ewaluacji\\_final\\_2018.pdf](https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/64971/Wytyczne_w_zakresie_ewaluacji_final_2018.pdf), str. 37

<sup>10</sup> Każdej rekomendacji należy przyznać jedną z następujących klas:

- rekomendacja horyzontalna – dotycząca realizacji polityki spójności, wykraczająca poza jeden program operacyjny,
- rekomendacja programowa – dotycząca tylko jednego PO,
- rekomendacja poza systemowa (zewnętrzna) – dotycząca instytucji lub obszarów zlokalizowanych poza systemem realizacji polityki spójności.

W ramach klas: horyzontalnej i programowej wyróżnia się podklasy:

- rekomendacja operacyjna – dotyczy kwestii wdrożeniowych programu (-ów) oraz usprawnień w tym zakresie,
- rekomendacja strategiczna – dotyczy strategicznych kwestii w obszarze realizacji programu lub całej polityki spójności.



#### **4.2.8. Diagnoza i analiza skutków ekonomicznych odczuwanych przez przedsiębiorstwa (w tym MŚP) z terenu województwa opolskiego w kontekście światowej pandemii COVID-19 i wprowadzonych czasowych barier w aktywności gospodarczej wraz z identyfikacją działań zaradczych potrzebnych do wdrożenia na poziomie regionalnym (m.in. w ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027).**

Na potrzeby tego celu badawczego zostaną wykorzystane następujące metody i techniki badawcze:

- analiza danych zastanych
- badanie CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 1.1. RPO WO oraz Działań: 1.1., 1.2., 2.1., 2.3. i 3.2. PO IR,
- badanie CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 2.1. RPO WO,
- badanie CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 2.3. RPO WO,
- badanie CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach działania 2.4. RPO WO oraz Poddziałania 3.3.3. PO IR.

W ramach **analizy danych zastanych** na potrzeby niniejszego celu szczegółowego zostaną wykorzystane dane zastane diagnozujące problematykę wpływu pandemii Covid-19 na gospodarkę, w tym na działalność przedsiębiorstw.

W kontekście badania ilościowego wykorzystane zostaną wyniki badania zrealizowanego wśród przedsiębiorstw będących beneficjentami działań: 1.1, 2.1. 2.3. oraz 2.4. RPO WO oraz powiązanych zakresowo działań/poddziałań PO IR. W każdym z kwestionariuszy przewidzianych do badania wymienionych grup przewidziano bowiem część poświęconą ocenie skutków pandemii Covid-19 odczuwanych przez przedsiębiorstwa z województwa opolskiego.

W finalnym etapie prac badawczych przeprowadzony zostanie panel ekspercki, który pozwoli na wypracowanie w odniesieniu do tego obszaru analitycznych stosownych rekomendacji. Będą one stanowiły zawartość **tabeli nr 3** i dotyczyć będą działań regionalnych możliwych do realizacji przez różne podmioty, a minimalizujących skutki wynikające z pandemii COVID-19 w obszarze przedsiębiorczości/innowacyjności województwa opolskiego (jeśli nie wpisują się wprost w rekomendacje wypracowane w ramach tabel 1 i 2).

## 5. Organizacja pracy badawczej

### 5.1. Harmonogram badania

- Harmonogram wraz z podziałem zadań i odpowiedzialność określonych osób za poszczególne elementy projektu stanowi załącznik do raportu.
- Zespół badawczy dla zwiększenia czytelności oznaczono inicjałami w sposób następujący (zastosowano klasyfikację wg przypisania do realizacji poszczególnych etapów projektu/ metod badawczych):
  - JG - dr Jakub Grabowski
  - MP - dr Maciej Piotrowski
  - MT - dr Michał Thlon
  - JKo - Jacek Korzeniak
  - MR - Małgorzata Rudnicka
  - JKI - Jolanta Kluba
  - KG - Katarzyna Grudzień
  - AK - Artur Kowalczyk

### 5.2. Identyfikacja czynników zagrażających niezrealizowaniu wielkości próby badawczej w odniesieniu do badania CAWI/CATI/PAPI oraz wskazanie sposobów ich wyeliminowania.

Metoda badawcza	Identyfikacja czynników zagrażających niezrealizowaniu wielkości próby badawczej	Sposoby wyeliminowania ryzyka
Wywiady CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorcami	Niechęć przedsiębiorców do udziału w badaniach ewaluacyjnych, tłumaczona m.in. brakiem czasu, innymi obowiązkami, niedostępnością osoby odpowiedzialnej za złożenie i obsługę wniosku. Udział respondentów w badaniu jest zależny	1) Opracowanie listu informującego o celach badania i wpływie jego wyników na podejmowane kolejne działania oraz dostosowanie ich do aktualnych, realnych potrzeb beneficjentów. List, oprócz informowania o badaniu i jego celu, będzie pełnił rolę uwierzytelniającą – zakłada się, że zostanie podpisany przez przedstawiciela Zamawiającego, a także zachęcającą do udziału w badaniu poprzez przekazanie w jego treści informacji o korzyściach dla beneficjentów, płynących z udziału

Metoda badawcza	Identyfikacja czynników zagrażających niezrealizowaniu wielkości próby badawczej	Sposoby wyeliminowania ryzyka
	<p>od wielu zmiennych, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ dysponowanie czasem na udział w badaniu,</li> <li>▪ motywacja do udziału,</li> <li>▪ wiarygodność podmiotu realizującego badanie w oczach respondenta, etc.</li> </ul> <p>Część z nich ma charakter obiektywny (nieдоступność osób, sezony urlopowe, zdarzenia losowe), część subiektywny (brak motywacji do udziału, bagatelizowanie rangi badania i przydatności jego wyników). Ryzyko nieosiągnięcia próby jest również związane z brakiem pełnych baz przedsiębiorców</p>	<p>w ewaluacji.</p> <p>List będzie zawierał informację o przedstawicielach zarówno Wykonawcy, jak i Zamawiającego, które w razie potrzeby udzielą dodatkowych informacji.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2) Wysłanie respondentom przypomnień o wypełnieniu ankiety (CAWI)</li> <li>3) Wielokrotne telefoniczne próby dotarcia do każdego respondenta – ankieter będzie przypominał o konieczności wypełnienia ankiety i jednocześnie proponował realizację badania w formie CATI</li> <li>4) W przypadku realizacji badania w formie CATI, Wykonawca podejmie min. 5-krotną próbę dotarcia do każdego respondenta w różnych dniach i porach dniach, a po umówieniu wywiadu dostosuje termin jego przeprowadzenia do oczekiwań respondenta<sup>11</sup></li> </ol>

<sup>11</sup> Zgodnie z zapisami OPZ przy realizacji badania z beneficjentami planuje się zastosowanie metody mixed-mode. W pierwszej kolejności wymaganą przy realizacji badania techniką badawczą jest ankieta internetowa (CAWI), następnie wywiady telefoniczne (CATI). W przypadku ponad 20 nieudanych prób przeprowadzenia wywiadu i jednocześnie braku możliwości realizacji wywiadu z inną jednostką spełniającą kryteria zostanie poddana pod rozwagę możliwość realizacji badania w formie wywiadu papierowego (PAPI), przy czym tylko i wyłącznie w sytuacji, w której nie uniemożliwią tego obostrzenia epidemiczne związane z pandemią COVID-19 i konsekwencje z nich wynikające.

Metoda badawcza	Identyfikacja czynników zagrażających niezrealizowaniu wielkości próby badawczej	Sposoby wyeliminowania ryzyka
	i koniecznością pozyskania części z nich z BGK, co może skrócić czas na realizację badania.	
Indywidualne wywiady pogłębione IDI	Brak możliwości zrealizowania wywiadów z przedstawicielami wskazanych w SOPZ instytucji, wynikający z trudności w dotarciu do właściwego respondenta czy niedostępności przedstawicieli wskazanych instytucji (urlopy, inne obowiązki zawodowe, brak czasu na udział w badaniu).	W celu wyeliminowania tego ryzyka, Wykonawca założy w harmonogramie odpowiednio długi czas na realizację badania, co umożliwi zidentyfikowanie właściwego przedstawiciela instytucji oraz dostosowanie terminu wywiadu do jego dostępności.
Zogniskowany wywiad grupowy FGI z przedstawicielami Instytucji Pośredniczącej i Instytucji Zarządzającej RPO WO 2014-2020 oraz panel ekspertów	Trudności w dostosowaniu terminu spotkań do wszystkich uczestników (zgodnie z SOPZ od 10 do 20 osób w przypadku FGI i 10-15 osób w przypadku panelu ekspertów).	W celu wyeliminowania tego ryzyka, Wykonawca zaplanuje termin spotkań z odpowiednim (minimum tygodniowym) wyprzedzeniem. Ponadto zakłada się, że ze względu na trwającą światową pandemię COVID-19 spotkania odbędą się w formie online, co znacząco redukuje ryzyko, że nie wszyscy uczestnicy będą dysponowali czasem i możliwością udziału w spotkaniach.  W przypadku FGI, Wykonawca zakłada możliwość zrealizowania 2 spotkań w formie online zamiast jednego, co pozwoli na ustalenie 2 terminów

Metoda badawcza	Identyfikacja czynników zagrażających niezrealizowaniu wielkości próby badawczej	Sposoby wyeliminowania ryzyka
		<p>i dostosowanie ich do uczestników. Liczba spotkań zostanie rozstrzygnięta po ustaleniu liczby uczestników (na tym etapie zakłada się, że w przypadku udziału więcej niż 12 osób, korzystniej będzie, ze względu na aspekty organizacyjne i techniczne, przeprowadzić 2 spotkania).</p> <p>Zarówno w przypadku FGI jak i panelu ekspertów Wykonawca oprze planowaną liczbę uczestników o wskazania ze strony Zamawiającego – oczekuje się, że Zamawiający określi liczbę osób z każdej jednostki oraz przekaze Wykonawcy dane do tych osób, umożliwiające kontakt i zaproszenie na spotkania/ ustalenie odpowiednich terminów. Liczba spotkań będzie zależała też od dyspozycyjności i dopasowania kompetencyjnego uczestników do przedmiotu spotkania.</p>



### 5.3. Dane osób wyznaczonych do kontaktu z Zamawiającym

Osoba lub osoby do kontaktu w sprawach realizacji umowy:

Katarzyna Grudzień

m: (+48) 666 810 524

e: [katarzyna.grudzien@bluehill.pl](mailto:katarzyna.grudzien@bluehill.pl)

Artur Kowalczyk

m: (+48) 728 462 930

e: [artur.kowalczyk@bluehill.pl](mailto:artur.kowalczyk@bluehill.pl)



## 6. Załączniki

### 6.1. Lista dokumentów / źródeł danych

#### 6.1.1. Analiza wniosków o dofinansowanie RPO WO 2014-2020

Prezentowana poniżej struktura próby została opracowana z założeniem zastosowania wymaganych przez Zamawiającego parametrów (błąd oszacowania 5% przy przedziale ufności na poziomie 95% oraz frakcji równej 0,5).

**Tabela 3. Maksymalna liczebność próby badawczej dla Działań/Poddziałań w ramach OP I i OP II RPO WO 2014-2020, dane użyte do obliczenia wielkości próby**

Działanie/poddziałanie	Liczba podpisanych umów z beneficjentami wg stanu na dzień 30.04.2020	Liczebność próby	Liczba podpisanych umów z beneficjentami wg stanu na dzień 31.12.2020
Działanie 1.1 Innowacje w przedsiębiorstwach	71	60	86
Działanie 1.2 Infrastruktura B+R	2	2	3
Podziałanie 2.1.1 Nowe produkty i usługi	1	1	2
Podziałanie 2.1.2 Wsparcie TIK w przedsiębiorstwach	93	75	152
Podziałanie 2.1.3 Nowe produkty i usługi w MŚP na obszarach przygranicznych	28	27	30
Podziałanie 2.1.4 Inwestycje dla Podmiotów Ekonomii Społecznej	7	7	9
Działanie 2.3 Wzmocnienie otoczenia biznesu	2	2	6
Działanie 2.4 Współpraca gospodarcza i promocja	109	85	112
<b>łącznie liczba podpisanych umów z beneficjentami</b>	<b>313</b>	<b>259</b>	<b>400</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie SOPZ

#### 6.1.2. Raporty badawcze, ewaluacyjne i analityczne w obszarach tematycznych powiązanych z podejmowaną problematyką badawczą

1. Działalność innowacyjna oraz badawcza i rozwojowa w województwie opolskim w latach 2009-2016

2. Ocena działań badawczo-rozwojowych oraz innowacyjnych podejmowanych w ramach unijnych projektów na rzecz wzrostu konkurencyjności Opolszczyzny
3. Analiza potencjału innowacyjnego obszarów inteligentnych specjalizacji w ramach Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego
4. Analiza wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020;
5. Analiza stanu innowacyjności gospodarki województwa opolskiego
6. Analiza wąskich gardeł dyfuzji innowacji w województwie opolskim. Rekomendacje dla Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2030
7. Ocena użyteczności agend badawczych w projektach badawczo-rozwojowych w ramach RPO WM 2014-2020
8. Ewaluacja bieżąca wdrażania działania 1.2 Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach w ramach RPO WSL na lata 2014-2020
9. Ewaluacja zapotrzebowania na instrumenty wsparcia e-biznesu
10. Ocena zapotrzebowania przedsiębiorstw na wsparcie rozwoju działalności badawczo-rozwojowej
11. Ewaluacja ex-ante PO IR
12. Opracowanie metodologii szacowania potrzeb finansowych oraz luki finansowej w obszarach polityki rozwoju wraz z pierwszym oszacowaniem
13. Analiza ex-ante instrumentów finansowych w ramach PO IR
14. Analiza pn. „Zastosowanie instrumentów finansowych w województwie opolskim w ramach funduszy unijnych do 2027 roku – wyniki dostępne w II kwartale 2021 r.
15. Opracowanie metodologii szacowania potrzeb finansowych oraz luki finansowej w obszarach polityki rozwoju wraz z pierwszym oszacowaniem
16. Ocena przebiegu i efektów wdrożenia projektów wspartych w postaci bonów na innowacje w ramach 1 osi priorytetowej RPO Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020
17. Ewaluacja Programu Pomocowego NCBR (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju) - raport mid-term
18. Ocena wsparcia udzielonego w ramach działania 1.2 PO IR na rozwój wybranych sektorów gospodarki - raport cząstkowy I i II
19. Ewaluacja systemu realizacji instrumentów finansowych w ramach PO IR
20. Analiza porównawcza instrumentów w ramach działania 3.2 Programu Inteligentny Rozwój „Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R”
21. Ocena wsparcia udzielonego w ramach Działania 4.1 „Badania naukowe i prace rozwojowe”, Poddziałanie 4.1.1 „Strategiczne programy badawcze dla gospodarki” Wspólne Przedsięwzięcie SYNChem
22. Ewaluacja wsparcia w ramach PO IR w zakresie krajowych inteligentnych specjalizacji
23. Ewaluacja pomocy publicznej udzielanej za pośrednictwem NCBR w zakresie pomocy udzielonej w ramach działania 1.3 POIR Pierwszy raport on-going

24. Barometr Innowacyjności - Program Inteligentny Rozwój. Raport roczny, wyniki II rundy badania
25. Ocena przebiegu i efektów wdrożenia projektów wspartych w postaci bonów na innowacje w ramach I priorytetu Regionalnego Programu Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020
26. Ewaluacja wsparcia w zakresie wzmacniania badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji w ramach 1. priorytetu Regionalnego Programu Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020
27. Ewaluacja wsparcia podlaskich inteligentnych specjalizacji w dziedzinie innowacyjności oraz badań i rozwoju
28. Bariery i problemy w sprawnej realizacji projektów w Działaniu 4.2 oraz Panda 2
29. Ocena trafności wsparcia sfery B+R w ramach RPO Wł 2014-2020
30. Ewaluacja pierwszych efektów wsparcia PO IR w zakresie prac B+R oraz wdrażania wyników prac B+R realizowanych w przedsiębiorstwach
31. Efektywność świadczenia usług proinnowacyjnych w „modelu popytowym” – identyfikacja barier wsparcia PO IR
32. Komplementarność i synergia wsparcia przedsiębiorstw makroregionu w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 oraz 5 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020 województw lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego
33. Ocena przebiegu i efektów wdrożenia projektów wspartych w postaci Bonów na innowacje w ramach 1 osi priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020
34. Ewaluacja wsparcia konkurencyjności, innowacyjności i umiędzynarodowienia małopolskich MŚP w ramach 3 osi priorytetowej RPO WM na lata 2014-2020 - etap 1
35. Analiza koncepcji systemu popytowego wsparcia MŚP i pracowników w województwie śląskim w ramach RPO WSL 2014-2020
36. Ewaluacja postępów wsparcia MŚP w województwie lubuskim w perspektywie 2014-2020
37. Ewaluacja regionalnej pomocy inwestycyjnej w zakresie celu tematycznego 3 w obszarze wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
38. Badanie potencjałów i specjalizacji województwa podkarpackiego
39. Identyfikacja łańcuchów wartości w obszarach inteligentnych specjalizacji Mazowsza
40. Ocena systemu wsparcia instytucji otoczenia biznesu w regionalnych programach operacyjnych na lata 2014-2020
41. Identyfikacja obszarów działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw w województwie mazowieckim oraz kierunków współpracy w ramach prac B+R na potrzeby wdrażania inteligentnych specjalizacji Mazowsza

42. Monitoring wskaźników dla celu głównego, celów strategicznych i celów operacyjnych Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku w kontekście inteligentnych specjalizacji
43. Oddziaływanie inteligentnych specjalizacji regionalnych na rozwój gospodarczy Małopolski
44. Analiza weryfikacyjna obszarów inteligentnej specjalizacji regionalnej województwa małopolskiego
45. A prospective comparative analysis of the national Smart Specialization Strategies in Central Europe
46. Analiza przepływów międzygałęziowych w kontekście rozwoju innowacyjności w województwie śląskim do roku 2020
47. Procesy przedsiębiorczego odkrywania w kontekście rozwoju innowacyjnego województwa śląskiego do roku 2020
48. Identyfikacja i opis nowych obiecujących sektorów w Wielkopolsce pojawiających się w ramach KET (kluczowych technologii wspomagających), ICT (technologii informacyjno-komunikacyjnych) oraz sektorów kreatywnych
49. Aktualizacja pogłębionej diagnozy innowacyjności gospodarki Małopolski
50. Analiza wąskich gardeł dyfuzji innowacji na Mazowszu, w tym cyfryzacji
51. Lokalne ekosystemy przedsiębiorczości i wschodzące gałęzie przemysłu. Studium przypadku województwa pomorskiego (2019)
52. Smart Specialisation: what gets lost in translation from concept to practice?
53. Analiza potencjału ośrodków innowacji i ich wpływu na realizację założeń (konceptji) inteligentnych specjalizacji w Polsce
54. Aktywność technologiczna, innowacyjna i biznesowa przedsiębiorstw działających w ramach krajowych inteligentnych specjalizacji
55. Kierunki rozwoju polityki klastrowej w Polsce po 2020 r.
56. Badanie pracodawców z województwa opolskiego (sondaż regionalny), w kontekście wpływu epidemii Covid-19 na rynek pracy w województwie opolskim
57. Diagnoza stanu transferu technologii za pośrednictwem spółek celowych wykorzystująca dotychczasowe doświadczenia z realizacji programu SPIN-TECH
58. Wpływ projektów współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
59. Województwa Opolskiego 2007–2013 na wzrost atrakcyjności gospodarczej województwa opolskiego, NIK
60. System oceny jakości kształcenia w szkołach wyższych, NIK
61. Ocena jakości naukowej jednostek naukowych - Wykaz kategorii naukowych jednostek naukowych
62. Raporty roczne Urzędu Patentowego RP
63. Raporty SOOIPP, Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce,
64. Ewaluacja potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych i jego wpływu na realizację celów KIS

65. Funkcjonowanie środowiska naukowego w zakresie przechodzenia od badań podstawowych do kolejnych etapów badań
66. Strategia Doskonalenia jakości kształcenia na lata 2016-2020. USDJK Uniwersytet Opolski
67. Strategia rozwoju Uniwersytetu Opolskiego w latach 2015–2020
68. Wpływ epidemii Covid-19 na rynek pracy w województwie opolskim, Pracownia Badań Społecznych „Sondaż” na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu, Opole sierpień 2020 roku
69. A. Arpaia, A. Kiss, A. Turrini, Is unemployment structural or cyclical? Main features of job matching in the EU after the crisis, 2014,
70. W. McKibbin, R. Fernando, The Global Macroeconomic Impacts of COVID-19: Seven Scenarios, 2 March 2020
71. OECD Economic Outlook, Coronavirus Data Insights, <http://www.oecd.org/coronavirus/en/data-insights/>
72. European Parliamentary Research Service, Angelos Delivorias and Nicole Scholz, Economic impact of epidemics and pandemics
73. Kristalina Georgieva, World Bank, Economic impact coronavirus epidemic covid19 likely scenarios, <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/economic-impact-coronavirus-epidemic-covid19-likely-scenarios>
74. Maciej Bukowski, Orzeł z popiołów, Gospodarka po COVID-19
75. Jacek Męcina, Przemysław Potocki, Wpływ COVID 19 na gospodarkę i rynek pracy w Polsce – wyciąg z raportu badawczego, Open Eyes Economy Summit
76. World Health Organization, Strategic preparedness and response plan for the new coronavirus, 14 April 2020, Geneva
77. M. Myck, M. Oczkowska, K. Trzciniński, Komentarze CenEA: Skala ryzyka finansowego dla gospodarstw domowych: pierwsza fala konsekwencji gospodarczych pandemii COVID-19, 23/03/2020
78. A. Duda, W. Stępień, R. Pelc, Gospodarka łapie koronawirusa, BNP Paribas
79. D. Standerski, A. Wójtowicz, Koronawirus. Gospodarka wstrzymuje oddech, Fundacja Kaleckiego
80. European Commission, Country Report Poland 2020, Brussels, 26.02.2020
81. D. Wnukowski, Konsekwencje epidemii koronawirusa dla gospodarki UE, Biuletyn PISM nr 45 (1977) 13 marca 2020 r.
82. M. Wąsiński, D. Wnukowski, Skutki pandemii COVID-19 dla gospodarki światowej, Biuletyn PISM nr 84 (2016) 20 kwietnia 2020 r.
83. Bank Pekao SA, Gospodarka w czasach pandemii. Spojrzenie sektorowe na bazie pierwszych doświadczeń globalnych, kwiecień 2020 r.
84. Deutsche Bank Research, Życie po covid-19
85. Główny Urząd Statystyczny, Statystyka związana z COVID-19
86. Grant Thornton, Rynek pracy w czasie COVID-19

87. J. Greblicki, T. Serafin, Efekt zamrożenia. Szansa na radykalną cyfryzację gospodarki, Warszawa, czerwiec 2020 r.
88. K. Pouliakas, J. Branka, EU Jobs at Highest Risk of COVID-19 Social Distancing is the pandemic exacerbating the labour market divide? The European Centre for the Development of Vocational Training, Working paper series, No 1 / May 2020

## 6.2. Dobór próby do badania CAWI/CATI/PAPI

Tabela 4. Maksymalna liczebność próby badawczej dla Działań/Poddziałań w ramach OP I i OP II RPO WO 2014-2020

OP	Działanie/poddziałanie		Liczba niepowtarzalnych beneficjentów/uczestników wg stanu na dzień 30.04.2020	Liczebność próby	Liczba niepowtarzalnych beneficjentów/uczestników w wg stanu na dzień 31.12.2020
OP I	Działanie 1.1 Innowacje w przedsiębiorstwach	Działanie 1.1 – Dotacje	61	50	68
		Działanie 1.1 – Pożyczki	21	17	21
	<b>Razem</b>		<b>81</b>	<b>67</b>	<b>88</b>
OP II	Działanie 2.1 Nowe produkty i usługi w MŚP	Podziałanie 2.1.1 Nowe produkty i usługi	497	130, w tym 65 (COVID)	595 + 567 (COVID)
		Podziałanie 2.1.2 Wsparcie TIK w przedsiębiorstwach	89	23	143
		Podziałanie 2.1.3 Nowe produkty i usługi w MŚP na obszarach przygranicznych	27	7	29
		Podziałanie 2.1.4 Inwestycje	7	2	9



OP	Działanie/poddziałanie		Liczba niepowtarzalnych beneficjentów/uczestników wg stanu na dzień 30.04.2020	Liczba próby	Liczba niepowtarzalnych beneficjentów/uczestników w wg stanu na dzień 31.12.2020
		dla Podmiotów Ekonomii Społecznej			
	Działanie 2.3 Wzmocnienie otoczenia biznesu		362	94	698
	Działanie 2.4 Współpraca gospodarcza i promocja		86	22	88
	<b>Razem</b>		<b>997</b>	<b>278</b>	<b>1918</b>
<b>Próba łączna</b>				<b>345</b>	

Źródło: opracowanie własne na podstawie SOPZ

**Tabela 5. Maksymalna liczebność próby badawczej dla Działań/Poddziałań w ramach PO IR 2014-2020<sup>12</sup>**

Działanie/poddziałanie		Liczba niepowtarzalnych beneficjentów/uczestników wg stanu na dzień 30.04.2020	Liczba próby	Liczba niepowtarzalnych beneficjentów/uczestników wg stanu na dzień 31.12.2020
Działanie 1.1 Projekty B+R przedsiębiorstw	Poddziałanie 1.1.1 Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa	27	18	22
	Poddziałanie 1.1.2 Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej	3	1	2

<sup>12</sup> Ze względu na brak w woj. opolskim beneficjentów/uczestników projektów w obszarze *Działania 4.3 Międzynarodowe Agendy Badawczej, Działanie 4.4 Zwiększanie potencjału kadrowego sektora B+R oraz Poddziałanie 4.1.2 Regionalne agendy naukowo-badawcze* badanie CAWI/CATI/PAPI nie będzie obejmowało beneficjentów tego rodzaju wsparcia.

Działanie 1.2 Sektorowe programy B+R		12	4	6
Działanie 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw		7	4	7
Działanie 2.3 Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw	Poddziałanie 2.3.2 Bony na innowacje dla MŚP	3	2	3
	Poddziałanie 2.3.5 Design dla przedsiębiorców	11	8	13
Działanie 3.1 Finansowanie innowacyjnej działalności MŚP z wykorzystaniem kapitału podwyższonego ryzyka	Poddziałanie 3.1.5 Wsparcie MŚP w dostępie do rynku kapitałowego – 4 Stock	1	0 <sup>13</sup>	1
Działanie 3.2 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R	Poddziałanie 3.2.1 Badania na rynek	8	4	7
	Poddziałanie 3.2.2 Kredyt na innowacje technologiczne	15	8	13
Działanie 3.3 Wsparcie promocji oraz internacjonalizacji innowacyjnych przedsiębiorstw	Poddziałanie 3.3.3 Wsparcie MŚP w promocji marek produktowych – Go to Brand	9	7	12

<sup>13</sup> Biorąc pod uwagę specyfikę projektu, jaki był realizowany w ramach poddziałania 3.1.5. PO IR 2014-2020 realizowany przez jeden podmiot konieczne byłoby opracowanie odrębnego zestawu pytań, co utrudniłoby zestawienie tych wyników z uzyskanymi dla działania 2.3. RPO WO 2014-2020. Wobec powyższego, jak również wobec niskiej liczebności populacji, Wykonawca w porozumieniu z Zamawiającym zdecydował się na rezygnację z badania respondenta w ramach poddziałania 3.1.5. i w to miejsce przebadania dodatkowego respondenta w ramach innego działania/poddziałania o większej liczebności populacji.



Działanie 4.1 Badania naukowe i prace rozwojowe	Poddziałanie 4.1.1 Strategiczne programy badawcze dla gospodarki	2	1	1
	Poddziałanie 4.1.4 Projekty aplikacyjne	7	2	3
Działanie 4.2 Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki		1	1	1
<b>Razem</b>		<b>108</b>	<b>60</b>	<b>91</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie SOPZ